ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4749 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 25/8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ՁԷՄԱԶԻԼ ԱՒԼԻ 1319 ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4749

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեանց Խան

Ստամբուլ Գալաթա
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

ԳՆ ԿԱՐԳ 20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գլուխ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղրշ
» » » »	վեցամեայ	70	»
» » » »	եռամեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրանկ
» » »	վեցամեայ	80	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ծանուցումներ համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

Ստանալու համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

Ի.

Խորհուրդներէն՝ Ուսումնականը գումարուեցաւ անդամներուն 6)7ին ներկայութեամբ. Տնտեսականը՝ 5)7ին բացակայութեամբ։ Գալով Դատաստանականին...ի դէպ կ'ըլլայ յիշել Ց. Ոսկանի հաշակաւոր առածը, զոր յօրինած էր պատշաճապէս Պատրիարքարանի Ժողովին մէջ, եկեղեցական խնդրի մը յուզուելուն առթիւ. «Եթէ մենք խնդիրը չլուծենք. խնդիրը զմեզ պիտի լուծէ։» Այս առածին համեմատ՝ ժամանակուն խնդիր մը լուծեց Դատաս. Խորհուրդը; անոր համար որ Խորհուրդը ինք չէր կրցած լուծել խնդիրը,—թէ և մենք Դատաստանականին հարցուածը ամառն ալ դիտենք, ձմեռն ալ։ Մէկ խորհուրդն է որ հինգ տարի է վեր... Տնտեսականը անցաւ դէպ իր կազմութեամբ և մանաւանդ համրութեամբ։ Արդէն ժամանակ մը է վեր ամաւնական վիճակու նախաքննութիւնն ալ Կրօն. Ժողովի մէջ կը կատարուէր, որ ըստ օրինի միայն գործքնութիւնը պիտի կատարէ՝ այն պարագային մէջ որ Խորհուրդը իր ձեռնհասութենէն վեր դատէ ամաւնական վէճ մը, կամ երկու կողմերէն մին բողոքէ արուած վճռին դէմ։ Այս վերջինութեան պայմանն է որ օրինօք յանձնուած է Վարչական կրկին ժողովներուն առանձին առանձին կամ հաւաքաբար, այսինքն Խառն Ժողովին, ի՛նչպէս որ պահանջէ վերջինին խնդրին բնութիւնը։ Այս ամէնը Պատրիարքարանի Օրէնքին մէջ. իսկ իբրեւ կանոնութեան մէջ Դատաստանականը հիմայ չկայ մէջտեղ. և տակաւին լուրջ ջանք մը չենք նշմարեր այս վիճակին դարման մը առնելու։

* * *

Ուսումն. Խորհուրդը, իր վերջին գումարման մէջ, յետ վերահասու ըլլալու Քննիչ Յանձնաժողովի գնահատելի տեղեկագրին, արժան դատեց վերանայիլ եւ հինգ երկսեռ չրջանաւարտներու վկայական տալ ըստ կանոնի։ Ուրեմն այս տարուան կրթական հունձքը քանակաւ գերազանցած է նախորդ տարիներուինն։ Կազմական կանոնագրին գործադրութենէն ի վեր ա՛յսչափ թուով չրջանաւարտ ընծայուած չէր մեր նախակրթարաններէն ոչ մէկ տարի։ Կը հաւատաւի թէ որակաւ ալ առաւելութիւն ունի հունձքը իր նախորդներուն վրայ։ և ի հարկէ այս կրկին առաւելութեանց պարտը պիտի վերագրեի մեր կրթական պաշտօնեաներուն խզճմտաւ աշխատութեան, ինչպէս գնահատուած է Ուսումն. Խորհրդի մէջ։ Եթէ չափազանց լաւատես ըլլալու պատճառ մը չունինք, չարաչար յուսահատ ալ ըլլալու արդարացումն ալ չենք կրնար ունենալ մեր նախակրթութեան վիճակին նկատմամբ։ Կը կարծէ՞ք թէ Ցունաց նախակրթարանները մերիններէն գերազանց վիճակի մէջ եղած ըլլան։—Հակառակը հաստատելու համար մեծ դժուարութիւն մը չպիտի կրէինք։ Աւելի հիմնաւոր նախակրթութեան, աւելի կանոնաւորին բազմալը պատճառ մը չէ որ անհանգիստ արուած ջանքերը պաշտօնական ու մասնաւոր չրջանակներու մէջ, և արդարութիւն չէ կծուակիծ դիտողութիւններով դառնացնել ազգային կրթական աշխատաւորները արին տասներկու տարի... առանց տմենեւին բան մը խորհելու տնանց նիւթական վիճակին բարւոքման ի նպաստ։ Իրաւ ասկէ առաջ աւետաւոր ձայն մը լսուեցաւ հրապարակի վրայ՝ թէ կարօտ ուսուցիչներու Օգնութեան Ընտուկ մը պիտի հաստատուի, որպէս զի գէ՛թ կարօտութեան վիճակի մէջ անհրաժեշտ օժանդակութիւնը գտնելու յոյս մը տածեն անոնք՝ որ իրենք զիրենք նուիրած են այսօր դաստիարակութեան գործին, եւ Ուսումն. Խորհուրդը ի բեռն անկ եղած ալխատութիւնը կատարեց լրացուց Սնտուկի կանոնագրին պարբաստութեամբ։ բայց տակաւին գործը մնացած է իր ծրագրական վիճակին մէջ, ինչպէս անկէ առաջ ալ տարիներով կեցած մնացած էր գաղափարային վիճակի մէջ։ Պզտիկ ջանք մը չ'ուզեր, որոնց կողմէն որ անկէ է, ծրագիրը վաղ ընդ փոյթ իրագործելու համար, ինչ որ մէկ դանկ անգամ չպիտի արժէ Պատրիարքարանի սընտուկին, և որ և է յամենայն կրնա՞յ արդարանալ Օգնութեան Սնտուկի Ն՝ամակալութեան անդամները նշանակելու վայրկենական գործին, որ կարօտ կը մնայ Բաղ. Ժողովի բարեհաճութեան։

* * *

Բայց պէտք է յարել անմիջապէս՝ թէ մեր տարրական նախակրթարաններու մէջ գոհացուցիչ խնամով չ'աւանդուիր տակաւին Մայրենի լեզուի ուսումը, ոչ ալ պատշաճ եղած խնամով՝ կրօնի ուսումը, ինչպէս չեմ իրաւամբ դիտել տուած էր Տ. Բարգէն վարդապետ վերջին չարաթ օրուան Մասիսի մէջ։ Մայրենի լեզուի աւանդման մասին քանիցս տուած ուսնցած էի գիտողութիւնս հրապարակեմ։ մեր նախակրթութեան չրջանաւարտները գրեթէ ոչ հասարակ ուղիղ գրութիւն ընել չեն գիտեր, իրենց միտքը հիւղ ու ամփ։ փ բացարելու կարող չեն աշխարհաբար, այնպէս որ կը զարմանաք երբեմն հաղուագէպ բացառութեանց վրայ, և կը մղուինք բացարիկ տաղանդ մը նշմարել այս կամ այն չրջանաւարտին վրայ։ Եթէ երկրորդական ծանօթութեանց չգոյութեան թերացու ալ ըլլայենք առայժմ, ամենուին աչք խիլ չպիտի ուզէինք այն անհերելի զանցառութեան հանդէպ՝ որ կը սպառնայ դժբախտաբար Մայրենի լեզուին, մեր պարտականութեանց առաջիին, որուն գոհացումը բոլոր ազգին օրինաւոր ակնկալութիւնն է անտարակոյս։ Նախակրթութենէն յետոյ՝ հայ պատանին կամ պատանուհին ընդհանրապէս ոչ եւս առիթ կ'ունենայ իր Մայրենի լեզուին մշակման պարապելու, ինչպէս փորձը ցոյց կու տայ մանչ չրջանաւարտներու մեծ մասին վրայ, որոնք կա՛մ գործի կը սկսին և կամ մասնագիտական ուսմանց կը պարապին ոչ հայ վարժարաններու մէջ։ Իսկ չրջանաւարտ աղջկանց գրեթէ բոլորը առն աղջիկ կը դառնան անմիջապէս։ Հարկ էր որ մանչ թէ աղջիկ առ հասարակ Մայրենի լեզուի —հին և նոր,— բաւականաչափ տարերքով մեկնէին մեր նախակրթարաններէն, ինչ որ կարելի և նոյն իսկ դժուարին պահանջումներէն չէ երբեք։

Իսկ Կրօնի ուսումը աւելի անխնամ վիճակի մէջ թողուած է արդարեւ։ Ոչ մէկ չրջանաւարտ, թէ և աւանդուած ըլլայ իրեն Երրորդութեան գաղափարը, խնամուած եղած է բնաւ Հայ. Եկեղեցւոյ վարդապետութեան էական ծանօթութեանց։ առ առաւելն թուականաբար կը կրկնէ բառեր ու խօսքեր, անյօդ անկապ իմաստներու թարգմանութիւններ կամ բանաձեւուած տարակ բացատրութիւններ։ Ի բաց «մեր դպրոցներուն մէջ կրօնի ուսուցումը ձեւ մը է միայն», ինչպէս կը դիտէ Տ. Բարգէն վարդապետ համամիտ ենք իրեն կատարելագործ։ Բայց համամիտ չենք բոլորովին, երբ նաև դիտել կուտայ թէ կրօնի մասին ցոյց արուած անտարբերութեան պատճառը ազգային պատասխանատուն է։ Ասկիա ըստ իս չատ արդար դիտողութիւն մը չէ։ Երբ տեսնի բան նշանակութեամբ չունինք կրօնի ուսուցիչ։ ի՞նչպէս կ'ուզուի որ դպրոցին պատասխանատուն պատասխանատու համարինք մեր վարժարաններուն մէջ կրօնական ուսմանց խնդիրներուն մանաւանդ որ «բնաւ ճիգ մը չէ՛ եղած խնամուած դասագիրքեր պատրաստել տալու։ ինչպէս խստամբ կը հասատատ Հ. Բարգէն։ Կրօն. Ժողովի ուաղ պարտականութիւնն է կարծեմ այս ամէնը ի նկատ առնել և արժանը ի գործ դնել. բայց օր մը օրանց լսած էք դուք որ Կրօն. Ժողովի անդամ մը դպրոց մը այցելած և մէկ երկու հրահանգ տուած ըլլայ կրօնի դասաւանդութեանց մասին։ Թող ցոյց արուեր դպրոցի պատասխանատուներուն՝ լաւագոյն ուսուցիչներն ու յարմարագոյն դասագիրքը կրօնական գիտելիքներու։ Կիրակնօրեայ դասախօսութեանց ժամանակ ամէն բանի վրայ քիչ շատ կրցաս խօսուիլ։ բայց կրօնի դասաւանդութեան յարմարագոյն բանախօս մը չկրցաս ցոյց արուիլ Ուսումն. Խորհրդին։ Ասո՞ր ալ պատճառը դպրոցի պատասխանատուներն էին։ Առանց հաստէտ ուղղուած մեղադրանքներէն ոչ ոք պարտաւոր է իրեն բաժին հանել. անոր համար լաւագոյն է որ մեղադրանքը բուն հասցէին ուղղուի, կը հասկցուի հարկաւ, առանց անտեսելու արդարութիւնը։

Հարկաւ պիտի յիշէ Հ. Բարգէն թէ կրօն. Ժողովը չյաջողեցաւ Պատրիարքարանի ելեւմուտքին մէջ գումար մը,—ոչ իսկ ամսական 300 դահեկան,—սահմանել տալ կրօնական Տեսչին համար զոր կարգած էր. մինչդեռ Օրէնքով կրօն. Ժողովին սահմանուած պաշտօնն է նաեւ «Ազգային վարժարանաց երբեմն երբեմն այցելութիւն ընելով՝ Քրիստոնեական վարդապետութեան ուսուցման վրայ հսկողութիւն ընել.» Ես այնպէս կը կարծեմ թէ ա՛յլ այս մեղադրանքը դէպ ուրեմն կրնայ գտնել իր հասցէն, եթէ անպատճառ չուզուիր քաւութեան նոխազը փնտռել դպրոցի պատասխանատուներուն մէջ։

Ա.Ք.Ս

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՊԷՏՔԻ ՄԸ ՀԱՆԴԷՊ

Ժամանակ մը ի վեր տեղական գրեթէ ամէն Թերթ մատնելէ կ'ընէ Ափրիկեան Տրիպոլիս գտնուող ազգայիններու մէկ պէտքը, որ հակառակ չատ անհրաժեշտ ըլլալուն, տակաւին գոհացում մը չէ գտած։ Բոլոր Թղթակցութիւնները որ հոնէկ կը հասնին, միշտ կը շեշտեն այդ պէտքը։ տեղւոյն ազգայինները քահանայ մը կը խնդրեն, քահանայ մը որ իրենց դաւակները մկրտէ և կամ մեռեալները թաղէ, քահանայ մը որ հոգեւոր սփոփարար մը ըլլայ իրենց, քահանայ մը վերջապէս որ իրենց եկեղեցիին պաշտամունքը կատարելով վառ պահէ կրօնք մը՝ որ նուիրական է իրենց համար, և որ իրենց զգլխաւոր մխիթարութիւնն է այդ հեռաւոր անկիւնին մէջ։

Բայց այդ քահանան չի գտնուիր։ Բաւական ամիսներ անցան այն օրէն ի վեր՝ ուր առաջին անգամ ըլլալով այս խնդիրը յուզուեցաւ մեր Թերթերուն մէջ, ու տակաւին Պատրիարքարանը կը սպասէ որ իր իրաւասութեան տակ գտնուող բազմաթիւ եկեղեցականներէն մէկը արամադրութիւն յայտնէ Ափրիկեան Տրիպոլիս երթալով տեղւոյն ազգայիններուն հոգեւոր հովուութիւնը տառնձելու։ Խեղճ մարդիկն ալ իրենց կողմէ նոյնչափ անպատուղ սպասումի մը մատնուած են։ Գրուեցաւ արդէն թէ քանի մը հեղ պարտաւորուեցան նոյն իսկ յոյն տէրտէրի մը միջոցաւ գոհացնել կարգ մը կրօնական պէտքեր որոնք չէին կրնար զանց առնուիլ։

Աւելորդ է ըսել որ տակաւին կը սպասեն։

* * *

Եւ տակայն եթէ երբեք ուրիշ աւելի հանգամանք և աւելի շահաբեր տեղի մը համար ըլլար քահանայի այդ խընդրանքը, թերեւս տէրտէրներ գտնուին ոչ ինչ պէս խստամբ կը հասատատ Հ. Բարգէն։ Կրօն. Ժողովի ուաղ պարտականութիւնն է կարծեմ այս ամէնը ի նկատ առնել և արժանը ի գործ դնել. բայց օր մը օրանց լսած էք դուք որ Կրօն. Ժողովի անդամ մը դպրոց մը այցելած և մէկ երկու հրահանգ տուած ըլլայ կրօնի դասաւանդութեանց մասին։ Թող ցոյց արուեր դպրոցի պատասխանատուներուն՝ լաւագոյն ուսուցիչներն ու յարմարագոյն դասագիրքը կրօնական գիտելիքներու։ Կիրակնօրեայ դասախօսութեանց ժամանակ ամէն բանի վրայ քիչ շատ կրցաս խօսուիլ։ բայց կրօնի դասաւանդութեան յարմարագոյն բանախօս մը չկրցաս ցոյց արուիլ Ուսումն. Խորհրդին։ Ասո՞ր ալ պատճառը դպրոցի պատասխանատուներն էին։ Առանց հաստէտ ուղղուած մեղադրանքներէն ոչ ոք պարտաւոր է իրեն բաժին հանել. անոր համար լաւագոյն է որ մեղադրանքը բուն հասցէին ուղղուի, կը հասկցուի հարկաւ, առանց անտեսելու արդարութիւնը։

Հարկաւ պիտի յիշէ Հ. Բարգէն թէ կրօն. Ժողովը չյաջողեցաւ Պատրիարքարանի ելեւմուտքին մէջ գումար մը,—ոչ իսկ ամսական 300 դահեկան,—սահմանել տալ կրօնական Տեսչին համար զոր կարգած էր. մինչդեռ Օրէնքով կրօն. Ժողովին սահմանուած պաշտօնն է նաեւ «Ազգային վարժարանաց երբեմն երբեմն այցելութիւն ընելով՝ Քրիստոնեական վարդապետութեան ուսուցման վրայ հսկողութիւն ընել.» Ես այնպէս կը կարծեմ թէ ա՛յլ այս մեղադրանքը դէպ ուրեմն կրնայ գտնել իր հասցէն, եթէ անպատճառ չուզուիր քաւութեան նոխազը փնտռել դպրոցի պատասխանատուներուն մէջ։

Ա.Ք.Ս

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ատխատութեանց դիւրութեան համար։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

ԳԷՊԻ ԱՐՄԱԾ

Դ.

ԱՏԱԲԱԶԱՐ, 18 Սեպտ. 1901

Գիւղին փողոցները ձեռք առած ենք, քանի մը գիւղացիներու կը հարցնենք, տեղ չուներ, վարձուած է։ կ'ըսեն, սակայն երբ կը տեսնեմ թէ մեզի պէս չատեր դուրսը մնացած են, քիչ մը կը մխիթարուիմ անփութութեանս համար։ Պահ մը յետոյ՝ երբ մտահոգութիւններս նորէն կ'աւելնան, աչքիս կը զարնէ հասակեկ, կարելեղ կին մը որ ուսին վրայ սափրով կը յառաջանայ։ կը մտածեմ թէ վերնատան տիրոջ նման կրնայ բարի ըլլալ այս գեղջուկ կինը՝ գիւղը մը կամ երկու ընդունելու համար մեզ։

—Մարի՛կ, մեզի յարմար սենեակ մը ունի՞ս։

—Հա՛, կը պատասխանէ, երկու մարդու սենեակ մը ունիմ։

—Բայց մաքո՞ւր են, անկողին ունի՞լ-ման են։

—Այնքան սիրեմ եւրուս, կ'ըսէ մարի կը։ Պէրիյսու (Պետրոս) տանա՝ նոր չենել տուաւ, չատ խաս է։

Ու անմիջապէս կ'ելլենք վերը, գտնէ այս ալ ձեռքէ չհանելու համար, բայց երբոյ սենեակին լաւ է ու նոր չենուած։ Տունը երեք յարկէ կը բաղկանայ, վերի յարկը դղումով և ուրիշ երկրագործական բերքերով լեցուն է, երկրորդ յարկը ասատաղէն կախուած եգիպտացորեններով վար կուգայ, իսկ երրորդին մէջ իրենք կը բնակին։ Մեզմէ առաջ՝ առնարկիչը ուրիշ սենեակ մը քանի մը Պոլսեցիներ առած է, որոնք այժմ բացակայ են. առն անդամներն են բացի մարիկէն Պէրիյսու, հարսը և երկու պարկիկ Թուները։ Մարիկը կը պատմէ, մենք մարկ կ'ընենք։ Իր խօսքներէն կը տեղեկանանք թէ Արմաշու 90ամեայ քահանային՝ Տ. Պողոսին տղէկն է և Տ. կարապետին ալ քոյրը։ հարթութեամբ մը կ'ըսէ թէ իր Տ. Հօր կէս դարու քահանայագործութեան համար լաչիկաչ և ծաղկեայ փիլոն չնորհուած է, թէ բարեկեցիկ է ևն։

Ժամու մը չափ, հոս, մեր յոգնած մարմինը ու զանազան տեսարաններու ազդեցութեան ներքեւ ծանրաբեռնուած ուղեղիս հանգչեցնելէն ետքը՝ դեռ տկանէնս հասնող երդերու և նուագարանների ձայներ մեզ կը դրդեն անգամ մը ալ մանելու այդ խլացուցիչ ժխորին մէջ։ Տունէն դուրս կ'ելլենք և դէպ ի չուկայ կ'ուղղուինք, բոլոր խանութները նորէն աչքէ կ'անցնենք յամրարար, գարը, երգը, ծիծաղը նոյն են։ Առաջադարձի երիտասարդներուն խալամաքիան, սիրբօն ու գեյսիէ հանապանը, Վանցիներուն քարոլաման ու հաղար և մէկ տեսակ խաղերը, ցատկռուքները հեռագիտէ տարութիւն մը կը տառնան։ Շեփորին ծանկիչ ձայնը, Թմբուկին ազմուկը, գլուխներին բարձրացուչ գոռումը երկինք կը հասնին։ Ամբոխը միշտ նոյն երերածուփ տատանումին մէջ, խանութպանները նոյն ազմկալից հրաւէրը կը շարունակեն, խոհարարներու խանութները լեցուցեալ են, հարի միակ փուռը, որ հասոյթը վանքին ըլլալու պայմանաւ շարաթ մը ի վեր հայ դիրքն էր, սպառած է իր պաշարը և փապանը դիմող բազմութեան հայ չկայ...։ կը պատայ։

Բիլերիս նորէն դէպի վանք կ'ուղղենք։ լատերներուն լոյսով ողողուած գուլենք դեռ ալեծածան կ'երթան կուգան։ եկեղեցին մինչեւ առաւօտ բաց է։ ուխտաւորներու անդուլ երթեւեկը, անվերջ ոգեւորութիւն մը կուտան անոր։ Ներսը առաջերին մէջն ենք, մինչեւ դասը ճամբայ մը միայն բացուած է, աջ կողմը հասկցաւ վանքը և փոքրիկ հեռանալ։ Բայց Սառա անոր թեւէն բռնելով սեղմեց զայն ու թոյլ չտուաւ որ բաժնուի իրմէ։ Նրբանցքին կէս մթութեան մէջ՝ Բիէռ ճիգ մը ըրաւ հեռանալու, բայց Սառա անոր վիզէն բռնեց նորէն։

—Սառա, խելքերնիդ կորսնցուցե՞ր էք, ըսաւ Սէվրաք մեղմաձայն, վախնալով որ մէկը վրայ կը հասնի։

Սառա, ի պատասխանի, դրան մը մեռաքսէ վարագոյրը մէկդի ընելով, արեւելեան ճաշակով յարդարուած սրահ մը մտցուց Սէվրաքը։ Սրահը կարծես սիրային հանդիպելի համար պատրաստուած էր։ ցած ու հեշտաւէտ բազմոցներ հոս հոն, պատերը ծածկուած էին գոյնզգոյն յախճապակիներով և հեշտագրգիռ անուշահոտութիւններ կը ծաւալէին։

Տիկին Սթուարթ ալեւոր՝ Բիէռը և Սառան կը դիտէր։ չհամբձակելով հարցում մը ուղղելու։

—Կ'աղաչեմ, վայրկեան մը առանձին թողէք մեզ, ըսաւ Սառա։

Ծեր Անգլուհին ոտքի վրայ ելաւ՝ ձեռքերուն մէջ դանուող բոլոր լրագիրները վար ձգելով։ Ու իր ամբողջութիւնը վիրաւորուած կնոջ մը ձեւը առնելով, գոչեց.

—Բայց սիրելիս ի՞նչ կը նշանակէ ասիկա։

Սառա բացատրաբար նայուածք մը արձակեց իր բարեկամուհիին և ուսերը ցնցելով, ըսաւ բարձրաձայն.

—Կը սիրե՛մ զայն։ Մինակ թողէք մեզ։

Տիկին Սթուարթ ընկրկեցաւ, կարծես թէ ստատնան տեսած ըլլար։ Անբացատրելի խռովքի մը մատնուած՝ սրահէն դուրս ելաւ կարասիներուն բաղխելով։

Սառա խկոյն Բիէռի վրայ խոյացաւ. իր բէնեուաւին թեղանքները վար ելելով՝ գեղեցիկ թեւեր երեւան հանեցին։

—Վաղը, զատկուրեան օրն է, ըսաւ Սառա մոլորուն կերպարանքով։ Բայց որքան ատեն որ այդ որոշումը իրողութիւն մը չէ եղած, կը յուսամ թէ պիտի հրաժարիք Պլանչի հետ ամուսնանալու մեր դաղտագրէն։ Եթէ պարկեշտ մարդ մըն էք, իրաւունք չունիք դիս լքելու։

Սէվրաք անշարժ և լուռ մնացած էր, իրեն վրայ եղած յեղակարծ յարձակումէն ապշահար։

—Օ՜հ, մարմարէ սիրտ, գոչեց Սառա կատաղութեամբ։ Բան մը չի՞ յուզեր քեզ, ուրեմն ամէն բան մոցա՞ծ ես։ Հոս, սա տեղն էր որ քու թեւերուդ մէջ ինկայ... Տե՛ս սա պատերը, մէջէն բան մը չեն յիշեցնե՞ր քեզ։ Այս կէս-մթութիւնը գեղեցիկ յիշատակ մը չթարթնե՞ր մտքիդ մէջ։ Սակայն, ապա՛ռ, կը սիրեր դիս։

(Շարունակելի)

—)(123)(—

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԸ

—Հրամանատարը հոս չէ՞, հարցուց Սառա տիկին Սէվրաքի։

—Ո՛չ, տիկին, Բարիզ գնաց ամէն օրուան պէս։ Անտարակոյս կոմսին տունը գացած է։

Սառա զարմանք յայտնեց. ուրեմն Սէվրաք ո՛ւր ի՛ներքեւ շարաթ մը ի վեր։ Թերեւս կը թաքուցէր այն վանքին շէնքը։

Սառա տիկին Սթուարթէն բաժնուելով՝ գնաց ներքնայարկի մէջ կեցաւ, ապրիլ կը գտնուէր Պլանչ։ Կոմսուհին չուտով հրաժեշտ առաւ տիկին Սէվրաքէն ու կամաց նստաւ։ Երբ Բարիզ դառնաս, տունը գտաւ կոմսը, որ շնորհալի շեշտով մը հարցուց թէ ի՞նչպէս կատարած էր իր ուղեւորութիւնը։ Ցեղայ բնական բան մը պէս յարեց.

—Սէվրաք եկաւ և իր յարգանքները մատոյց ձեզ։

Սառա ժպտունեցաւ բարկութենէն։ Ի՞նչու սիրային բնազդը խաբած էր զինքը։ մինչ առաջ նախազգացում մը կ'ունենար թէ իր սիրելին պիտի գար։ Ցաջորդ օրը, ի զուր. Սառա անհամբերութեամբ սպասեց Սէվրաքի գալուստեան, որ վերջապէս ամուսնութեան առիթ օրը եկաւ և կոմսին սենեակը ելաւ՝ առանձին տեսակցելու համար։

Սառա Տիկին Սթուարթէն բաժնուելով՝ գնաց ներքնայարկի մէջ կեցաւ, սակայն Սառա անոր թեւէն բռնելով սեղմեց զայն ու թոյլ չտուաւ որ բաժնուի իրմէ։ Նրբանցքին կէս մթութեան մէջ՝ Բիէռ ճիգ մը ըրաւ հեռանալու, բայց Սառա անոր վիզէն բռնեց նորէն։

—Սառա, խելքերնիդ կորսնցուցե՞ր էք, ըսաւ Սէվրաք մեղմաձայն, վախնալով որ մէկը վրայ կը հասնի։

Սառա, ի պատասխանի, դրան մը մեռաքսէ վարագոյրը մէկդի ընելով, արեւելեան ճաշակով յարդարուած սրահ մը մտցուց Սէվրաքը։ Սրահը կարծես սիրային հանդիպելի համար պատրաստուած էր։ ցած ու հեշտաւէտ բազմոցներ հոս հոն, պատերը ծածկուած էին գոյնզգոյն յախճապակիներով և հեշտագրգիռ անուշահոտութիւններ կը ծաւալէին։

Տիկին Սթուարթ ալեւոր՝ Բիէռը և Սառան կը դիտէր։ չհամբձակելով հարցում մը ուղղելու։

—Կ'աղաչեմ, վայրկեան մը առանձին թողէք մեզ, ըսաւ Սառա։

Ծեր Անգլուհին ոտքի վրայ ելաւ՝ ձեռքերուն մէջ դանուող բոլոր լրագիրները վար ձգելով։ Ու իր ամբողջութիւնը վիրաւորուած կնոջ մը ձեւը առնելով, գոչեց.

—Բայց սիրելիս ի՞նչ կը նշանակէ ասիկա։

Սառա բացատրաբար նայուածք մը արձակեց իր բարեկամուհիին և ուսերը ցնցելով, ըսաւ բարձրաձայն.

—Կը սիրե՛մ զայն։ Մինակ թողէք մեզ։

Տիկին Սթուարթ ընկրկեցաւ, կարծես թէ ստատնան տեսած ըլլար։ Անբացատրելի խռովքի մը մատնուած՝ սրահէն դուրս ելաւ կարասիներուն բաղխելով։

Սառա խկոյն Բիէռի վրայ խոյացաւ. իր բէնեուաւին թեղանքները վար ելելով՝ գեղեցիկ թեւեր երեւան հանեցին։

—Վաղը, զատկուրեան օրն է, ըսաւ Սառա մոլորուն կերպարանքով։ Բայց որքան ատեն որ այդ որոշումը իրողութիւն մը չէ եղած, կը յուսամ թէ պիտի հրաժարիք Պլանչի հետ ամուսնանալու մեր դաղտագրէն։ Եթէ պարկեշտ մարդ մըն էք, իրաւունք չունիք դիս լքելու։

Սէվրաք անշարժ և լուռ մնացած էր, իրեն վրայ եղած յեղակարծ յարձակումէն ապշահար։

—Օ՜հ, մարմարէ սիրտ, գոչեց Սառա կատաղութեամբ։ Բան մը չի՞ յուզեր քեզ, ուրեմն ամէն բան մոցա՞ծ ես։ Հոս, սա տեղն էր որ քու թեւերուդ մէջ ինկայ... Տե՛ս սա պատերը, մէջէն բան մը չեն յիշեցնե՞ր քեզ։ Այս կէս-մթութիւնը գեղեցիկ յիշատակ մը չթարթնե՞ր մտքիդ մէջ։ Սակայն, ապա՛ռ, կը սիրեր դիս։

(Շարունակելի)

երկար ժամանակէ ի վեր, և որ տակաւին շուտով վերջ գտնելու բնութիւնը չունի, հետեւեալ մեծ ու փոքր դրամատունները ամեն ջանք ի գործ դնելու վրայ են եղած երկրի ներսը արդիւնաբերութիւնը իջեցնելու իրենց պարտատէրներու հաշիւներուն կը չհունները, որուն անխուսափելի հետեւանքը եղած է դրամի վերջին ծայր նուազումը Պէրլինի և ամէն գերմանական գլխաւոր հրապարակներու վրայ։

Գերմանիոյ համար եղած ոսկի վերջին արտածումը սակայն չունի այնքան մեծ կարեւորութիւն մը Լոնտոնի համար, զի Գերմանիոյ պանքային պահեստի դիրքը շատ ուժով ու հաստատ է, և ամէն հաւանականութեամբ յառաջիկայ մէկ քանի շաբաթներուն մէջ Պէրլինի դրամի խնդրանքը գոհացնելու վիճակի մէջ է։ Լոնտոնի հրապարակին մօտաւոր ապագային վիճակը կախեալ է Նիւ-Եորքէ քան Պէրլինէ։ Իրաւ է թէ, ինչպէս ըսինք, Նիւ-Եորքի փոխանակագրին սակը իկած ըլլալով՝ հոսկէ ոսկիի արտածումը առայժմ անկարելի դարձած է, սակայն հաւանական չէ որ Նիւ Եորք պիտի կարենայ դաւառներէն ըլլալիք դրամի խնդրանքը գոհացնել առանց ոսկի քաշելու Եւրոպայէ։ Եւ այդ պարագային է որ դրամի նուազումը, Լոնտոնի հրապարակին վրայ, սուր շեշտ մը պիտի առնէ, անշուշտ բարձրացնելով տոկոսի և դեղչի սակերը։

Այս տարուան զանազան թուականներուն Լոնտոնի հրապարակին պանքային սակերը հետեւեալ փոփոխութիւնները կրած են։

Փետր.	7ին	հարիւրին	$4\frac{1}{2}$
»	21ին	»	4
Մարտ	6ին	»	$3\frac{1}{2}$

Իսկ յունիս 13էն ի վեր կը շարունակէ մնալ հարիւրին 3։

Ներկայ դեղչի սակերը.

Պանքայի թուղթեր	3 տ	$2\frac{5}{16}$
» »	4 տ	$2\frac{11}{16}$
» »	6 տ	$2\frac{15}{16}$
Առեւտրական »	3 տ	$2\frac{3}{4}$
» »	4 տ	$3\frac{1}{8}$—$3\frac{1}{4}$
» »	6 տ	$3\frac{1}{4}$—$3\frac{1}{2}$

* * *

Ամսոյս սկիզբէն ի վեր գործարանաւոր անձերու պէտքերու հաշիւ բաւող բամպակի քանակներ միայն գնելով, բաւականացան և մէկ քանի կեդրոններու մէջ՝ ջուրի նուազութեան պատճառաւ՝ կտաւի և մանածի գործարաններ կարճ ժամանակ բանելու դատապարտուած են։ Հակառակ ասոնց սակայն Լիվերբուլի սթօքը նուազելու վրայ է։ Ուրիշ արտադրութեամբ քան անցեալ տարի այս միջոցին, այնպէս որ իւրաքանչիւր շաբաթ սթօքին դուսմբը երթալով կը մօտենայ այն թուին՝ որ պատճառ եղաւ անցեալ տարի բամպակի գործարաններու դրեթէ փակման, բաւականաչափ բամպակի չգոյութեան պատճառաւ։

Ներկայ սթօքին նուազման պատճառներն են. Ա. Բերքին տեղ տեղ ուշացած ըլլալը և Բ. Եանքի տարակարգութիւններուն մէկ խաղը, որով բամպակի արտադրելի քանակներ կը պահեն, գներու արուեստական բարձրացումներ երեւան բերելով օգուտներու համար։ Պիտի յոյս դնենք այդ խաղին մէջ, այսինքն Լանքաշիրի գործարանատէրերը պիտի իյնան անգամ մը ալ իրենց առջեւ լարուած ծուղակը։ Առիկա ապագան պիտի կրնայ ցուցնել մեզ։ Առ այժմ ո՛և է կարեւորութիւն տուող չի կայ սթօքին նուազման և թէ՛ գործարանատէրերը և թէ՛ վաճառականները սպասողական դիրք մը բռնած են։ Այս իրարու հակառակ քաղաքականութեանց պատճառաւ է հաւանական որ յարաբերութեան գներու հրապարակ մը ալ ունենանք վերջին շաբթուն, երբ ամերիկեան middling տեսակը բաղդատմամբ նախորդ ուրբաթ օրուան, $\frac{1}{16}$ բ. կորսընցուց և ներկայ սթօքին գինն է $4\frac{5}{8}$ բ.։

Սեպտ. 1էն ի վեր Մ. Նահանգները հասնող բամպակի քանակներու ընդհանուր դումարը իջած է 317,000 հակի, որ բաղդատմամբ նախորդ տարիներու՝ չատ նուազ թիւ մը կը ներկայացնէ։ 1900ին նոյն ժամանակամիջոցին 471,000 հակ երեւան եկած էր, 1899ին՝ 656,000 հակ և 1898ին՝ 576,000։ Այս տարուան այսքան նուազ քանակ երեւան գալուն պատճառները հետեւեալները կրնան ըլլալ միայն. Ա.—Բերքին նուազութիւնը։ Բ.—Բերքին ուշ մնացած ըլլալը և Գ.—Գիւղացիներու և ծախողներու գաղափարներուն և շահերուն իրարու հակառակութեան պատճառաւ նոր բերքին քանակներուն անշարժութեան դատապարտուած ըլլալը։

Առաջին պարագան ղուրկ է ո՛ և է իրականութենէ, զի հոս ընդհանուր և հաստատ համոզում մը կազմուած է թէ, հակառակ կարգ մը անպատաս տարեալ նուազութիւններու, նոր բերքը առնուազն 11 միլիոն հակ պիտի ըլլայ և մինչև իսկ ոմանք 12 միլիոն յուսալու չափ առաջ կ'երթան։ Սակայն բերքին ուշ մնացած ըլլալուն նկատմամբ հակառակը հաստատող չի կայ և այդ պարագային թէ՛ սառուցիկ օդեր ժամանակէն առաջ երեւան գան, բերքը կրնայ ծանր վնասներ կրել։ Իսկ երրորդ պարագան ամէնէն աւելի մօտ է իրականութեան, և ինչպէս քիչ մը վերը բացատրած ենք, այդ իսկ է պատճառը բամպակի արտադրելի քանակներուն ներկայ արուեստական նուազման։

Մանչէսթրի և լրիկաներու մէջ բաւական ժամանակէ ի վեր տիրող ջուրի նուազութեան կանխանդէպ ազդեցութիւնը կաւելցուցածներէն զատ և ոմանցէ առաջ ապագրիչները զգացած են։ Աւելորդ է ըսել թէ ապագայի արուեստագործութեան մէջ ջուրը գլխաւոր տարրերէն մէկն է։ առանց անոր կարելի չէ կաւը ձեւավորել, ներկել, ներկէն վերջ լուալ և վերջապէս Ֆինիշ տալ։ Բազմաթիւ գործարաններ սկսած են կարճ ժամանակ բանել և ոմանք բոլորովին գոցած են, որուն արդիւնքը եղած է բազմաթիւ հրամանաց յանձնման վերջին ծայր ուշանալը։ Վաճառականներու իրենց պէտք ունեցած քանակները ժամանակին պատրաստել տրուած չըլլալնէն զատ, հրամաններու այս ուշ յանձնումները միանալով Գոլսոյ եւանդոտ խնդրանքին, ասելորդ է ըսել թէ փառաւոր առիթ մը ևս կը ներկայացնեն հոս ապագայի Սթօքը բռնողներուն մաքրելու իրենց հին և նոր քանակները։

Ա. Գ.

Ց. Գ. Երէկ, շաբաթ, middling բարձրացաւ $4\frac{11}{16}$ բ.։ ՆՈՑՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պատուոյ Լէգէոնի Խորհուրդը.— Տպաւոր զօրավարին հրաժարականը.— Ժէզուիթները.—Հրաժեշտի ողջոյնը.— Տրանսպակոն ակադեմիան.—Կասկ մը։

Բարիզ, 2 հոկտ.— Տպաւոր զօրավարին Պատուոյ Լէգէոնի Խորհուրդին նախագահութեան պաշտօնէն իջնելու մասին Բարիզի Թերթ մը ուզեր է գիտնալ թէ ֆրանսական կառավարութիւնը ի՛նչ ներշնչումով պաշտօնակ ըներ է Տպաւոր զօրավարը։ Բարիզի Թերթը սա յայտարարութիւնը ստացեր է բարձրագոյն իշխանութենէն.—«Բարոյական որ և է պարագայի բերմամբ չէ։ Նախարարութիւնը պարզապէս մտածած է որ Պիլորանքէն զօրավարին (նոր նախագահը) երկարատեւ ծառայութիւնները արժանի էին վարձատրութեան մը, այն միջոցին երբ իր բոլոր ոյժերը պահելով հանդերձ՝ հասած էր զինուորական օրէնքին սահմանուած տարիքին, միւս կողմէ կառավարութիւնը սա նկատումը ունեցաւ թէ քանի որ Տպաւոր զօրավարը վեց տարի վարած է Պատուոյ Լէգէոնի Խորհուրդին նախագահութեան պաշտօնը, հետեւեալ տեղ ուրիշ մը անուանելու ժամանակը հասած է։ Ուրիշ բան մը չկայ։ Գործադիր իշխանութիւնը գործադրած է իրեն յատուկ իրաւունք մը։ Տրուած որոշման նպատակն է պատուել ընտրուած զօրավարը, ուրկէ չի հետեւիր թէ անոր նախորդը անպատուելու մտադրութիւն մը կայ։ Ինչ որ գրուի և ըսուի, այդ է ճշմարտութիւնը։»

—Կոյուա կ'ըսէ թէ Տպաւոր զօրավարին պաշտօնանկութիւնը առաջ բերող տեղեկագիրը չէ հրատարակուած, վասն զի կը վերաբերի Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշանի մը որուն Տպաւոր զօրավարը դիմադրեց՝ Խորհուրդին անդամներուն մեծ մասին ալեկցութիւնը ստանալով։ Այդ խնդիրը գայթակղական դէպք մը կը պարունակէ որ թէ՛ տեսնէն երեւան պիտի ելլէ։ Կոյուա կը յարէ թէ արդէն Տպաւոր զօրավարին դիրքը խախտած էր, Արուեստահանդէսին առթիւ արուելիք պատուանշաններու մասին նախարարութեան հետ ունեցած շատ մը վէճերու հետեւանքով։

—Կրօնական միաբանութեանց արուած պայմանաժամը, արտօնութիւն խնդրելու համար, երբ ուսումնարանի վրայ էր, Ժէզուիթները յայտարարութիւն մը կը հրատարակեն՝ բացատրելով իրենց ընթացքը և այն պատճառները, որոնցմով ինքզինքնին պարտաւոր չէին դիմել արտօնութեան համար խնդիր մատուցանելու։ Այդ ձեռնարկութեան գլխաւոր պատճառը, որ յայտարարութեան մէջ նշանակուած չէ, և որ արուած որոշումին մէջ գլխաւոր դերը խաղացած է, այն է թէ Ժէզուիթները կատարելապէս վստահ էին որ իրենց խնդիրքը անպատճառ ընդունելութիւն մը պիտի գտնէ, քանի որ օրէնքը քննող խորհրդարանական մեծամասնութիւնը իր զգացումները չէր ծածկած անոնց նկատմամբ։ Այդ փաստի կարեւորութեան մէջ, ուր պէտքը խիղճն ուելի կարեւոր տեղ մը կը գրաւէր, քանի որ ուրիշ ոչ նուազ նշանաւոր և ոչ նուազ խղճահար միաբանութիւններ ճիշդ ատորհակտակը մատծեցին. Ժէզուիթները մանաւանդ ուզեցին հաւատօրէն անօգուտ դիմումի մը ստորնութեանը չենթարկուիլ։ Այդ պատճառով էր որ Ժէզուիթները Լա Ֆոնթէնի ալուշէնին պէս շատ ահաս գրատան խաղողը։ Հիմա Ֆրանսա գտնուող բոլոր Ժէզուիթները Թողուցին իրենց հաստատութիւնները և մասնաւոր տեղեր հաստատուեցան, փոխանակ ուրիշ միաբանութեանց պէս օտար երկիրներ դիմելու։ 1881ի վտարումէն յետոյ շնորհուած ներման չդիմեցին օգտուելեան՝ մի միայն իրենց վանքերը վերահաստատելու և իրենց մատուռները վերականգնելու։ Անոնց վարժարանները, աշխարհական Ընկերութեանց ներքեւ զօրեղապէս ամրացած, աշխարհական ուսուցիչներու ձեռքը կը գտնուէին։ Այդ վարժարաններուն ամէնէն ծաղկեալը՝ Բարիզի Մարիա փողոցին մէջի՝ երկու ժէզուիթ միայն ունէր վարսանի չափ ուսուցիչներուն մէջ։ Օրէնքէն ետքը, ինչպէս առաջ, կացութիւնը գրեթէ միեւնոյնը պիտի մնայ. ո՛չ պաշտօնեաները պիտի փոխուին և ո՛չ ալ ոգին։ Ժէզուիթները պիտի չուսուցանեն ուսանողները, այլ դասատուները. անոնք ալ պէս բարոյական հսկողութիւնը և մասնաւոր անչարութիւնը պիտի պահեն իրենց ընտրած պաշտօնեաներուն, և իրրեւ վերջին հետեւանք, օրէնքը կարելի է սա եզական երեւոյթը առաջ պիտի բերէ.— Գործնական կեանք չունեցող քանի մը միաբանութեանց արտասահման երթալը, որոնք միայն օդէնքին առաւել ենթակայ էին, և իրաց նախկին կացութիւնը ժէզուիթականն էին օրէնքին ոգիին։ Բարիզի ժէզուիթները, անցեալները, կերակի օր մը, իրենց մատուռին մէջ վերջին պատարագ մը մատուցին, յետոյ ժէզուիթ կղերական մը Ս. Խորհրդոյ օրհնութիւնը տուաւ։ Երբ մեկնեցաւ ժողովուրդը. որ բաւական բազմաթիւ էր, մատուռին դուռը փակուեցաւ։

—Ֆրանսայի Ակադեմին նոր կաակ մը ստացաւ։ Պ. Ժիլ Ֆէվր հաղար Ֆր.ի մշտնջենական եկամուտ մը կատակեց Ֆրանսական Ակադեմիին։ Այդ գումարով երկու մրցանակներ «Ժիլ Ֆէվրի մրցանակ» 500ական Ֆր., պիտի յատկացուին երկու սեռէ երկու տարբեր որոնք ամենէն քիչը վարանուն տարեկան ըլլան և դժուարին կացութեան մէջ գտնուին։ Պ. Ֆէվր նաև հաղար Ֆր. յատկացուց «բարերարութեան քաջալերող» Ընկերութեան ի նպաստ։ Այդ գումարը շորս մասի բաժնուելով պիտի յատկացուի՝ երկու գործաւորներու և երկու գործաւորուհիներու՝ որոնք արժանի ըլլան իրենց բարի վարքովը և աշխատասիրութեամբը։ Պ. Ժիլ Ֆէվր նաև 3000 Ֆր. կտակեց, որով տարեկան երեք մրցանակ պիտի բաշխուի երաժշտական գործիք չունողներէ ամէնէն արժանաւորներուն։

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անգլիոյ մէջ չեն ընդունուիր.—Արգիլումներ.—Պաշտօնատարներուն տենչալ ընթացքը։

Լոնտոն, 3 հոկտ.—(Բարիզի Թերթի մը թղթակցէն).—Ինչ որ կը գուշակուէր պատահելու վրայ է։ Բրիտանական իշխանութիւնները, ահաբեկած ֆրանսական կրօնական միաբանութեանց խուսափումներէն Անգլիա դիմելէն, սկսած են թումբեր կանգնել այդ հոսանքին դիմադրելու համար։ Ձէրսէյ կղզին ամէնէն առաջ ձայն տուաւ, ինչպէս կը հասնուի Թայմզ հետեւեալ հեռագիրը.—«Ձէրսէյի նահանգային ժողովը, այսօր, սառաւ մեծամասնութեամբ քուէարկեց օրէնք մը, որով վեց անդամէ աւելի ունեցող օտար միաբանութիւններ պիտի չկրնան հաստատուիլ կղզիին մէջ։ Անասատղները իսկոյն պիտի արտաքսուին։ Նաև պիտի արտաքսուին այն բոլոր օտարները՝ որոնք գոնէ տարին մէկ անգամ իմաց չտան իրենց ներկայութիւնը կղզիին մէջ։ Այս օրէնքը գործադրելի չէ անոնց համար որ ներկայ տարուան սեպտ. 1էն առաջ հաստատուած են կղզիին մէջ։» Ամէնէն շատ հեկան պարագան՝ կառավարական պաշտօնատարներուն ընթացքն է այդ օրէնքին քուէարկութեանը առթիւ կատարուած վիճաբանութեանց միջոցին։ Ընդհանուր դատաստանը կատարելապէս հաւաներ է, ըսելով որ կրօնական օտար միաբանութիւններէն շատերը զգացումով ազգասէր են և քաղաքական տեսակէտով ալ վտանգաւոր։ Ուրիշ պաշտօնատար մը ալ դառնապէս գանգատեր է թէ Սէյնթ Էլիէի լուսադոյն հողերը օտար միաբանութիւններու ձեռքը կը գտնուին։ Ցարեր է թէ անկարելի է ընդունիլ կրօնական Ընկերութիւններ որոնք մի միայն հոն կուգան՝ իրենց երկրին օրէնքներուն համակերպած չըլլալնուն համար։ Ձէրսէյի այդ օրինակին պիտի հետեւին նաև Անգլիոյ միւս մասերը, մանաւանդ Հուայթ կղզին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Պոէրի մը նամակը.— Բռանիէօթր հաղար ոճոյի գէնճի տակ.—Անգլիացիները վտանգի մէջ.—Յաղթութիւն յոյսը։

Բարիզ 3 հոկտ.— Բարիզեան Թերթ մը Պոէրի մը նամակը կը հրատարակէ, որուն ո՛չ անունը կուտայ և ո՛չ ալ հասցէն գաղտնի պահելու նպատակաւ։ Աւասիկ այդ նամակը որ օգոստոսին գրուած է.

«Գեղեցիկ եղանակը վերադառնալէն ի վեր պատերազմը վերսկսաւ ամենայն սաստկութեամբ։ Կը մտածենք թէ Եւրոպայի մեր բարեկամները մտահոգ են այս երկարատեւ պատերազմին համար և կը հարցնեն թէ պիտի կրնանք դիմանալ։ Անոնց համար կը հաղորդենք հետեւեալ տեղեկութիւնները։ Մեր հակառակորդներուն համար նոր բան մը չկայ։ Բիչ առեն պիտի հասկնան ամէն բան։ Երկու հանրապետութիւնից մէջ չէր եղած որ այսքան պատերազմիկներ դտնուին անկախութեան համար։ Հիմա ամէն առեն ունենալ ոգեւորուած են և վառուած վերջնական յաղթութեան համար։ Թրանսվալի մէջ պոէր պատերազմիկներուն թիւն է 15,000 և Օռանժի մէջ 12,000։ Ամբողջը կը կազմէ 27,000 հոգինոց բանակ մը՝ մեւեւնոյն ուղղիչ մտածումին հետեւող եւ նոյն զգացումով ոգեւորուած՝ մինչեւ իրենց վերջին շունչը կռուելու։ Զինուորի մը ամէն պէտքերը լիապէս ունին։ Բազմաթերքի պահեստները ապահով վայր մը կը գտնուին և ոչ ոք կը դպչի անոնց, վասն զի Պէյերները թշնամիին փոխադրախումբերէն կատարուած գրաւումներով կը վարեն պատերազմը։ Գալով պաշարներուն, յիմարութիւն է կարծել թէ Սպանիայէն ու Ֆրանսայէն՝ երկուքը միասին հաշուելով՝ աւելի ընդարձակ երկրի մը վրայ տարածուած 200,000 հոգինոց բանակ մը կրնայ նոյն իսկ վարագ եղանակներով փնտռել բանակիչներուն ունեցած բոլոր արմատները։ Երկիրը, իր խորաւորդ հանգամանքովը ու դիւրամատչելի պատարաններովը՝ ամէն կողմ չանմարաններ ու ախոռներ կը մատակարարէ Պոէրները։

ՓԻԼԻՊԻՆՆԵՐԸ

Կղզիին բնդհանուր կացութիւնը.— Զօրավար Զէֆի զօրի կը դրկէ Սամար կղզին.— Ամերիկացիներու Տիրապետութիւնը։

Զօրավար Զէֆի Մանիլայէն դրկեր է երեք Թնդանօթակիր, երկու վաստ հետեւակազօրք դէպի Սամար կղզին, որմէ լուր չէ առած՝ Պալանիկիայի ծախողուածէն ի վեր։ Զինէն ու ճարտէն քան չոգենաւ պիտի գնուին, Փիլիպինեան կղզիներուն մինչեւ հաղորդակցութիւն հաստատելու համար։ Հակառակ Ամերիկացիներու տիրապետութեան անկայուն հանգամանքին, այս վերջինները առաջ կը տանին կղզիին կազմակերպութեան գործը։ Բաղաքային օրինագիրքը գործադրելի սկսեր է անցեալ երեքշաբթի օրուընէ ի վեր։ Մանիլայի քաղաքապետութիւնը կազմուեր է։ Վերջին Թղթատարներով կղզի հասեր են 540 բրօֆէսօրներ՝ որոնք երկրին ներսերը պիտի տարածուին։ Գլխաւորաբար, պատանի պիտի ուսնենան անգլերէն սորվեցնել բնիկներուն, ինչ որ դժուարին գործ մը պիտի ըլլայ, որովհետեւ երեք դարու միջոցին, Սպանիացիները յաջողած են իրենց լեզուն տարածել երեք հարիւր հազար բնիկներու մէջ միայն, ուր միլիոն հոգի բնակչութիւն ունեցող կղզիին մէջ։ Գալով կրօնական խնդրին, անոր լուծումը կախում ունի Հռոմի հետ կատարուած բանակցութիւններէն։ Մինչեւ բանակցութեանց աւարտումը, քաղաքային վարչութիւնը բոլորովին չէզոք պիտի մնայ այդ մասին։ Մանիլայի նաւահանգստին շինութիւնը և Բասկի աւազները պարպելու գործը յանձնուած են ամերիկեան զօրաւոր Ընկերութեան մը, որ երկուք ու կէս միլիոն տոլարի գումարով մը երեք տարուան մէջ պիտի աւարտէ այդ աշխատութիւնները։

ՎԷՆԷՑՈՒԷԼԱ ԵՒ ԲՈԼՈՄԲԻԱ

Վէրը առայժմ հանդարտած.— Փոխադարձ ամրաստանութիւններ.—Զօրավար Ալպանի մէկ յայտարարութիւնը.— Վէնէցուէլեան սահմանագիծին վրայ։

Վէնէցուէլայի և Բոլոմբիայի միջեւ ծագած վէճը իր սուր հանգամանքը կորսընցուցած է՝։ Հէրայs Բոնմայի կառավարիչ զօրավար Ալպանի մէկ նամակը կը հրատարակէ, որով այս վերջինը կը հերքէ Վէնէցուէլայի նախագահին՝ Պ. Բասթրոյի անձնուէր եղող մտադրութիւնները և կը հաստատէ թէ Բոլոմբիա գրգռած է առաջին արշաւանքը դէպ ի Վէնէցուէլա։ Զօրավար Ալպան կ'առարկէ թէ նախագահ Բասթրո փոխած Լիքուրիոյի ու Նիքարակուայի նախագահներուն, որոնք կը պատրաստուէին արեան մէջ խեղդել Բոլոմբիան, հակառակ այդ երկիրներու ժողովուրդներուն։ «Բասթրо, Ալֆարо և Զէլաա նախագահները, կ'ըսէ զօրավար Ալպան, երդաւորեր են որոնք կը բռնձան Մեծն Գոլոմբիան Մեծն Բոլոմբիան վերահաստատել։ Անոնք կ'ատեն Բոլոմբիան որ խոր չընդունա մը է իրենց ծրագիրներուն. նաև իրենց երկիրներուն մէջ գտնուած Բոլոմբիացի ըմբոստներու և մանչիչներու հետ կապուած են մեղադրաբար դաշնակցութիւն մը ընդդէմ Բոլոմբիայի։ Պէտք է ամէն մարդ գիտնայ որ այդ երեք նախագահները 1899էն ի վեր պատրաստեցին այն ըմբոստական շարժումը, որ հիմա կը տիրէ Բոլոմբիայի մէջ և որուն ալեկցեան Վէնէցուէլեան կանոնաւոր զօրքեր։ Ըմբոստներու կողմէ գործուած վայրագութիւնները անհամար են։ Թալանը, հրդեհը և սպանութիւնը սովորական բաներ են։» Միւս կողմէ Վէնէցուէլայի Բասթրо նախագահն ալ միեւնոյն արարքները կը վերագրէ Բոլոմբիացիներուն։ Իրաց այս վիճակը դեռ կրնայ երկարիլ։ Գալով պատերազմական յայտարարութեան, միչտ կը սպասուի անոր։ Մարաքիպոյէն հասած լուրերուն նայելով, 1500 նոր գրուած զինուորներ Սանչէ զօրավարին հրամանատարութեամբ այդ քաղաքէն մեկներ են՝ միանալու համար Կոռեիրայի Վէնէցուէլեան սահմանագլխին վրայ գտնուող զօրքերուն, Ռիօ-Հաչայի գործին պատճառաւ։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վատիկանի արգիլում զբիերու նոր ցանկը.—Հեռաբերական դատ մը.— Լիճի օրէնքը։

Վատիկանի կողմէ հրատարակուած արգիլեալ գրքերու ցանկին վերջին ազդարարութեան մէջ բաւական բարեփոխութիւններ կը նշմարուին։ Ցանկին սկիզբը գտնուող յառաջաբանին մէջ՝ Լէոն ԺԳ. Պապը հրամանագիր մը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ կարգ մը գրքերու համար հրաման տուած է կարդալու, Ֆրանսայի, Գերմանիայի, Իտալիայի եպիսկոպոսներու խնդրանքին վրայ։ Պապը կ'աւելցնէ թէ ուզած է մեղմել նախկին խիստ պատուէրները։ Արդարեւ, կարգ մը չատ գիրքեր, որոնք սկիզբէն դատապարտուած էին արգիլեալ գիրքերու ցանկին մէջ, հիմա բոլորովին անհետացած են անոր մէջէն։ Օրինակի համար, Կալիլէի երկու գործերը և Տանթէի մէկ գործը արգիլեալ գիրքերու ցանկին մէջէն վերցուած են։

—Մ. Նահանգաց Բիթսպուրգ քաղաքին մէջ այս պահուս հետաքրքրական դատ մը բացուած է Հէնրի Բրորի միլիոնատէրին, ժառանգորդներուն ու բժիշկին՝ Տոքթ. Ֆլաուրի միջեւ։ Միլիոնատէր հիւանդին բժշկութեան համար ամէն յոյս մարած էր, երբ Տոքթ. Ֆլաուր ներկայացաւ և առաջարկեց հիւանդին՝ իրեն հետ մէկտեղ Սթլանթիք քաղաքը երթալ, դարմանում մը փորձելու համար։ Գ. Բրորի քառասնամեայ օրէն մեռաւ։ Տոքթ. Ֆլաուր իրր այցելագիր՝ 26,000 Ֆրանքի հաշիւ մը ներկայացուց ժառանգորդներուն, առարկելով թէ ինք հիւանդին կեանքը երեք շաբաթի չափ երկարած էր, որուն պատճառաւ 5 միլիոն աւելցած էր անոր հարստութեան վրայ։ Դատարանը օրէնք մը պիտի հաստատէ ամերիկեան բժիշկներու այն նոր դրութեան նկատմամբ, որով այս վերջիններս փոքր շահարարին մը ստանալ կ'ուզեն իրենց խնամած հիւանդէն։

—Ամերիկայի մէջ, հիմա Լիճի օրէնքը բազմաթիւ անձերու վրայ կը գործադրուի։ Քսան երեք խափլիկ, որոնք սպիտակամորթ կին մը քարկոծած ըլլալու ամբաստանութեան տակ կը գտնուին, բանտէն դուրս հանուելով բանի Լիճի օրէնքին ենթարկուեր են ամբոխին կողմէ։ Ուրիշ քաղաքի մը մէջ ալ՝ մարդ մը Լիճի օրէնքին ենթարկուեր է, ազատ մը պատիւը բռնաբարած ըլլալուն համար։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Կայս. անձնական Գանձուն հաշուակալ անուանուեցաւ պատկան Խորհուրդին անդամ Խալիս էֆ., որուն յաջորդեց կայս. անձնական Գանձուն հաշուակալ Ցէյդի. պէյ։

—Սալիսէի ասպհան տրուեցաւ Գորֆիսի օսմ. փոխ-հիւպատոս Վիքթոլիս էֆ.ի։

—Սառաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Ալի Նամըգ պէյի, վերաքննիչ տատանին անդամ Մուսթաֆա Զաֆէր պէյի և Պասպայի կուսակալ ու զինուորական հրամանատար Մուսթաֆա Նուրի փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ Իզմիրի մաքսատնին տնօրէն Լինվէր պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բաթումէի օսմ. հիւպատոս Բոնթանս էֆ.ի և Երուսաղէմի Թագաւորական բժիշկ Արմենակ էֆ.ի։

—Լիգաթի ոսկի չքդեղամ պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղին անդամ Յէրիա պէյի։

ԻՏԱԼԻՈՅ նոր դեսպան մի Մալաբինա մարքիզը, երէկ. Բերայի դեսպանատան մէջ համազգեստով ընդունեց նախարարներուն և բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն շնորհաւորական այցելութիւնները։ Դեսպանատան մեծ սրահը զարդարուած և մէկ կողմը չքաղեղան մը պատրաստուած էր։ Ընդունելութիւնը սկսաւ ժամ 8ին։ Արտաքոյպեան պաշտօնը կը վարէր առաջին թարգման Պ. Բանֆիս։ Դեսպան մի Մալաբինա մարքիզը կեցած էր սրահին մէկ ծայրը՝ իր քովը ունենալով Խարիճիէի արտաքոյպեան Հիւմ ու Մէմուրէ պէյերը։ Ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան Սպարպեանը, Ծովային նախարարը, պետական Խորհուրդին նախագահը, ներքին գործոց նախարարը, կայս. անձնական պայծառոյտին միւրեր Շեքիր փաշա, Հաշուակալութեանց Ատեանին նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշա, անատանոներու, հանքերու ու երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մէլէհմէտ փաշա, արտաքին Գործակալութեանց քարտուղար Նուրի պէյ, Հռոմի օսմ. դեսպան Ռէշիտ պէյ, Բերայի կառավարիչ Համմի պէյ և ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։ Ընդունելութիւնը տարաւորեցաւ ժամ 10ին։ Ներկաները պատանսիրուեցան շաքարեղէններով, սիկառէթներով, Թէյով և այլն։ Դեսպան տի Մալաբինա մարքիզը քանի մը օրէն փոխադրած այցելութիւն պիտի տայ։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Մինչդարաբան Ֆէրիա պէյ որ Սամսոնի հիւանդութեան հանգամանքը քննելու և հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու պաշտօնով Սամսոն ղրկուած է, առէր օրուան թուականով հետեւեալ հեռագրեց առողջապահական վարչութեան թէ մինչեւ հիմա տասը հոգի հիւանդացած են, և թէ ամէնէն վերջին հիւանդին և մեսներին առնուած հիւթը միջոցաբանական քննութեան ենթարկուելով, ժանտախտի միջոցներ չեն տեսած, բայց հիւանդութեան վրայ տեսնուած ախտանիշերը շատ կասկածելի ըլլալուն համար այդ միջոցները պիտի զննուին և արդիւնքը պիտի տեղեկացուի։ Երեք օրէ ի վեր Սամսոնի մէջ նոր դէպք չէ պատահած, ինչ որ հիւանդութեան թեթեւ հանգամանքը կ'ապացուցանէ։ Առաջուընէ բանուածներէն մէկը կատարելապէս բժշկուած և երկուքն ալ ապաքինելու վրայ են։

—Հէյլէն կառավարութիւնը վերցուց Իզմիրի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան։ Նոյն կառավարութիւնը որոշեց մաքրանց մը հաստատել Պիքէոնի մօտ մեկուսացեալ տեղ մը։

—Աղեքսանդրիոյ մէջ ուրբաթ օրը ժանտախտէ երկու դէպքեր պատահեր են և չաբաթ օրն ալ մէկ մահ։

—Հռոմի մէջ թէեւ քանի մը դէպքեր ծանուցուեցան, սակայն հաստատուեր է թէ կասկածելի հանգամանք մը չունին։

—Նարոլիի մէջ բամպակի քանի մը հակերէ մուկի դիակներ գտնուած ըլլալով, այդ հակերը այրուեր են։

—Իզմիրէն կը գրեն թէ հանրային առողջապահական կացութիւնը գոհացուցիչ է։ Մաքրանց տարուած հիւանդը լաւ վիճակի մէջ է և քիչ առնէն բոլորովին պիտի բժշկուի։ Այդ հիւանդը խալտի ըլլալով, Իզմիրի խալտին ընդհանուր հիւպատոսը, անցեալ օր, նոյն մաքրանցը երթալով տեղեկութիւն առեր է անոր վիճակին վրայ։

ՍԷՆ- ՍԷՆԻ ՄԱՐԹԻԶԸ, տեղական

Ֆրանսական բանակին մէջ, ուրբաթ օրը ներկայ գտնուեցաւ Սէլմիրքի արքեպիսկոպոսը։ Վեկ. Պուլթանը իմանալով անոր ներկայութիւնը թիկնապահ մը միջոցաւ իր կայս. բարեւները հաղորդել տուաւ Սէն Սէնի մարքիզին։ Նաև զրկեց չորրորդ կարգի Մէճիտիէ մարքիզին համար և երկրորդ կարգի Շէֆ-ալ-Թապ կոնջը համար։ Մարքիզէ փեսան է Օսմ. Պանքային նախկին անօրէն Պ. Տրվ-ին։

Պ. ԼԻՆՏԱՈՒԻ ՅԱՋՈՐԴԸ.—Հանրային Պարքի վարչական Խորհուրդին գերման պատուիրակ Պ. Լինտաու, ինչպէս ծանուցինք, հանգամեան կոչուած ըլլալով, անոր հաւանական յաջորդ կը նկատուի. Կ. Պոլսոյ գերմանական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Սթեմբրիխ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՆԱՒԱԲԱԺԻՆ.— Ռուսական չորս մարտանաւեր որոնք Բրոնչթամէն ճամբայ ելած են, յառաջիկայ շաբթու Պիրէէն կը հասնին, ուր պիտի միանան՝ Մէրիզկանի ռուսական նաւաբաժինը կազմող նաւերուն։

ՎԻՆՆԱՑԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէսիմ պէյ՝ իր անունը արձանագրեր է՝ Ռումանիոյ թագաւորին այցելուներու ստորագրութեան մէջ։

ԹՈՒՐԳԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ.— Բ. Դուռը ծանոյց Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան թէ շաբաթ օրէն սկսեալ թուրքերէնհելլէն հիւպատոսական պայմանագրութիւնը գործադրութեան մէջ է։

—Հելլէն կառավարութեան պաշտօնաթերթը հրատարակեց նոյն պայմանագրութիւնը։

ԻԶՄԻՐԻՆ ԲԱՐՍԱ չինուելիք թրամուէյի գիծին համար ծանուցուեցաւ թէ մինչև Սաֆրլար միայն պիտի երկարի, վասն զի մինչև Բարսա չինուելովը մեծ ոլոր պիտի հասնի երկրագործաց։ Ծանուցուեցաւ նաև թէ Նէվիզրաէ Թահսին փաշա փոփոխութիւններ ըրած է՝ իր սէնտիքային կազմութեանը մէջ։ Այդ նոր կարգադրութիւնները յաջողցուցած են ձեռնարկութիւնը։ Թահսին փաշա քանի մը օր առաջ Իզմիր գնացեալ է հոգալու թանկին սառնալու պաշտօնագիրներ, որոնք կը հասնին ընդհանուրին գոհունակութիւնը այդ ծրագիրներուն իրականացմանը մասին։ Պ. Քէնոքթաթ Սթրաթիկոբուլօ քանի մը օրէն Կ. Պոլիս պիտի դարձի իր կողմէ պիտի հրատարակէ, ուսումնասիրութիւններու աւարտելու և թրամուէյի կառքերուն և ուրիշ իրեղէններու մասնակցութեան բանակցութիւնները աւարտելու համար։ Ցեսոյ ճարտարագէտը Եւրոպա պիտի երթայ փութով դրկելու թրամուէյի կառքերը և բոլոր իրեղէնները։ Այդ մեքենորէին մէջ կայ նաև Իզմիրի մէջ հանգամաքեր բանեցնելու արտօնութիւնը։ Այդ մասին կատարուած բանակցութիւնները գրեթէ բոլորովին աւարտած են, Այտընի Իսարէի ժողովը իր տեղեկագիրը պատրաստած և Իզմիրի թաղապետութիւնն ալ հարկ եղած արտօնութիւնը տուած է։ Արդէն փորձի համար Իզմիր զրկուած են երկու հանրակառքեր՝ քաւչուկի անիւներով։ երկու կողմէն ալ ինքնաշարժ կը բանան երթալ։ Սէնտիքային մէջ կը գտնուի նաև Պ. Ն. Մարանկօ, վաճառական գաղթականներու և Քէօթահիայի մէջ անթիմուսի հանքի մը արտօնատէր։

ԲԱՄՊԱԿ.— Զանոնցս չրջանակներու կողմէ հաստատուած է որ այս տարուան բամպակի բերքը անցեալ տարուընէն վար է։

Պ. Ա. ՄԻԼԻ ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄԸ.—Իզմիրի վերջանցիկ տաճառին պատմական ճիւղը։ Անցեալ երեքշաբթի սկսաւ դասել այն անձերը որոնք Ակամէմոնի բաղնիքներէն լեռը տարած էին Պ. Միլը և յետոյ հազար ոսկի փոխանցի մը փոխարէն ազատ արձակած։ Պ. Ալֆոնս Միլ պատմեց իր առեւանգութիւնը և ցոյց տուաւ ամբաստանեալներէն հինգը՝ իբրեւ հեղինակ այդ ուղղութեան։ Վկաներուն և ամբաստանեալներուն հարցաքննութիւնը դատը յետաձգուեցաւ։ Ամբաստանեալները տասներկու հոգի են՝ որոնց մէկը՝ յոյն։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ վերատեսչութիւնը պաշտօնապէս կը ծանուցանէ թէ Բերայի հեռագրատան մէջ ընդունուելիք տասը պաշտօնեաներուն համար, որոնք հնդկատառի հեռագրական թելին կայաններուն մէջ պիտի պաշտօնավարին ապագային, մրցման քննութիւն պիտի կատարուի։ վաղը ժամ 5ին հեռագրական ու թղթատարական պաշտօնատանին մէջ կազմուած յանձնաժողովին միջոցաւ։ Ընդունուելիք անձերը պէտք է թուրքերէն ու ֆրանսերէն կամ անգլերէն գիտնան։ Տարի մը երկու հարիւր դրուշ ամսաթոշակով՝ առժամապէս պիտի պաշտօնավարին Բերայի հեռագրատան մէջ՝ այդ լեզուներով հեռագրական հաղորդակցութեանց վարժուելու համար։ յետոյ նորէն քննութիւն պիտի տան և կարողութիւն ցոյց տուողները Հնդկատառի գիծին կայաններուն մէջ պաշտօնի պիտի կոչուին։

ՍԿԻՒԹԷՆ երկուքուն թուականով կը հեռագրեն թէ տաքի գիշերը ժամ կէսին շուկային մէջ հրդեհ ծագելով մինչև ժամ 3 տեւեր է։ Հարիւրի մօտ խանութներ և այլն այրեր են։

ԷՎԳԱՅԻ նախարարութիւնը, եղած կարգ մը դիտողութիւններու պատասխանելով, յայտարարեց թէ պէտք է շարունակել այն դրութիւնը, որով քանի մը բաժիններ ունեցող վագի կալուածի մը մէկ կամ մէկ քանի բաժին ֆէրպալը կատարելու համար արուած իլմուխապէրին մէջ պէտք է նշանակել նաև միւս բաժնէտէրուն անունները։ Նաև թէ մահլիւլ բաժին կա՞յ թէ ոչ։ Այդ տրամադրութիւնները չպարունակող իլմուխապէները պիտի վերադարձուին։ իսկ մահլիւլ բաժին ունեցող կալուածներու իլմուխապէները Իվգաֆի նախարարութեան հաշուակալին պիտի զրկուին։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը եղած հարցումի մը պատասխանելով ծանոյց ամէն կողմ թէ մինչև 1299 տարին անվճար մնացեալ դրամական տուգանքները և դատական ծախքերն ալ բնականաբար պիտի օգտուին կայս. այն իրատէին, որով չնորհուած են մինչև նոյն թուականը եղած կառավարական պահանջները։

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ամերիկեան նոր հիւպատոս Պ. Հէրվէյթ Նորթոնի պաշտօնը վաւերացաւ կայս. Իրատէով։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Սեպտ. 17ին 24, Կ. Պոլսոյ մէջ պատահած մահերու թիւն է 208, որոնց 2ը՝ կեղծամահի, 10ը հարսանթէ, 1ը՝ կարմրախտ, 5ը՝ թիֆոյէ, 2ը՝ չնչղական գործարաններու հիւանդութիւններէ և միւսները զանազան տեսակէ։

ՌՈՒՍԻՈՑ դեսպան Պ. Զինովիէվ, կիրակի օրը Կղզիներու կողմը զբօսական պտոյտ կատարած ատեն, հէյզելի կըզին ելաւ և այցելութիւն տուաւ Երուսաղէմի Ցունաց նախորդ Պատրիարքին։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ նիքոլա իշխանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ, այսօր, շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին Սեւ Լերան դեսպանատան մէջ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին 10 տնուոր 66 իսլամ գաղթականներ Վարնայէն և 15 տնուոր 197 իսլամ գաղթականներ ալ Ռէսօքէնճէէն։

—53 տնուոր 266 իսլամ գաղթականներ Իզմիր զրկուեցան՝ նոյն կողմերը բնակութիւն հաստատելու համար։

ՄԵՏԱՔՍԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ.—Պրուսայի նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տեսուչ Ֆէրիա պէյ, որ տեղւոյն չերբուրեակական վարժարանէն վկայական ստացած է իբրեւ չերամաբոյծ, արտօնութիւն ուղած է ձերիտեի Հարիրիի անուն շրթաթաթերթ մը հրատարակելու որ մեր առգաստգործին, առեւտրական ու տնտեսական լուրեր պիտի պարունակէ. մէկ մասը թուրքերէն ու ֆրանսերէն պիտի ըլլայ և միւսը՝ հայատառ ու յունատառ թուրքերէն։ Նկարներ և այլն ալ պիտի հրատարակէ։

ՀԱՑՏԱՐ ՓԱՇԱ–ԷՆԿԻՒՐԻՆ գիծը հաստատուած տաեն, կ'ըսէ Սապահ, կայս. կառավարութիւնը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար 14,000 ֆր. հասոյթ ապահովցուցած էր և գիծը այն տաեն իւրաքանչիւր քիլոմէթրին հաշիւ 4000 ֆր. հասոյթ կ'արտադրէր և կայս. կառավարութիւնը կ'ամբողջացնէր պակասը։ Հիմա նոյն հասոյթը 14,000 ֆր.ի հասած ըլլալով, կայս. կառավարութիւնը գրեթէ բան մը չի վճարէր։

ՈՍԿԻՒ ՀԱՆՔ.—Սէլանիկի նահանգին Գալգիլ անուն տեղը ոսկիի հանքեր գտնուած ըլլալով, կայս. կառավարութիւնը որոշեց այդ կողմերը քննութիւն կատարելու համար Եւրոպացի մասնագէտներ բերել տալ։ նաև գործիքներ՝ ոսկիի փշրի պարունակող հողերը լուալու նպատակով։

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Անգլիոյ ու Աւստրիոյ դեսպանները, երէկ, Բ. Դուռը դիմեցին, բայց արտաքին գործոց նախարարը բացակայ ըլլալով, Թարգման Սատէտտին պէյ ընդունեց զանոնք։

ԻԶՄԻՐԻ չրջականները գաղթականներու յատուկ տասարկու դիւղեր հատուցուցան՝ 40էն մինչև 150 տաեներով։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ պաշտօնարանին մէջ, երէկ, հացագործներու վարպետներուն ներկայութիւնը խորհրդակցութիւններ կատարուեցան, ալիւրի և հացի գիներուն նկատմամբ։

ԱՆԳԼԻՈՑ դեսպանատունը տեղեկացուց Բ. Դրան թէ Սըվանի անգլիական հիւպատոսին բացակայութեանը միջոցին ամերիկեան հիւպատոսը պիտի վարէ տեղւոյն անգլիական հպատակներուն գործերը։

ԷՆԿԻՒՐԻի նահանգին արտաքին յարաբերութեանց տեսուչի փոխանորդ ու Թարգման անուանուեցաւ ներքին գործոց նախարարութեան Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Մէհմէտ Էսատ պէյ։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը, կ'ըսէ Լ. Հերալտ, Բ. Դուռէն խնդրեր է Բիէմէթլէն (Մանսուրը) վտարել երկու վարժապետներ՝ Ֆոթիոս և Ֆիլիբ։

—Ցունաց Պատրիարքարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը մինչև հիմա 230 օսմ. ոսկի հանգանակած է Էյրի Դարուի հրկիզեալներուն համար։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ հրատարակներու վրայ խահուէի գինը մէկուկէս փր. ինկեր է։ Արմիրները լքուած են անգլիական հրատարակներու վրայ։ Մարսիլիոյ մէջ հուկիբին գինը բարձրացած է։

ՏԻԿԻՆ ՌէժԱՆ.— Կ'ըսուի թէ հրաշակաւոր դերասանուհի Տիկին Ռէժան այս ձմեռ Կ. Պոլիս գալով քանի մը ներկայացումներ պիտի տայ Օպէռնի մէջ։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ մօտ հարուստ տնէր մը աղտն լեռը տանող Շահին անուն ուղղակատարը, իր երկու ընկերներով, Պէրկամայի չրջակայքը ձերբակալուեր ու Իզմիր տարուեր է։ Շահին զէնք քաշած ըլլալով ոստիկան-զինուորներուն դէմ, այդ միջոցին վիրաւորուեր է։

ՄԱՌԲԻԳԻԻՂի առջև, երէկ, անգլիական չոգենաւ մը խրեցաւ հարաւային սառնկ հովին հետեւանքով, բայց թէչ թերը ազատեցաւ։ Այդ միջոցին երրորդ նաւապետը՝ Ֆիլիպսոնի՝ ծովը իյնալով խեղդուեցաւ։ դիակը չգտնուեցաւ։

ՊԼԷՊԻՒ և Աղնավուրքէօյի մէջտեղը, երէկ ժամ 7ին, Շերքէթի 21 թիւ չոգենաւը ընկղմեց Մարքեարի մեծ նաւակը (բաղար գայըզը)։ Մէկը գտնուողները աղատուեցան։

ՔԻԱՂԸՏԹԱՆԷՆ մակոյկով վերադարձող օրկու այրեր ու երկու կիներ, ուրբաթ օրը, յարձակում մը կրեցին քանի մը հոգիներու կողմէ։ Այս վերջինները ուզեցին մակոյկը ընկղմել, բայց մակուկավարը յաջողեցաւ բացուիլ ու աղատիլ։

ԿԱԼԱԹԱ-ՍԷՐԱՅԻ առջև, երէկ գիշեր, Շէվքէթ անուն մարդ մը ձի հեծած քառասմբակ կ'սրբուէր, երբ ձիին ոտքը սահելով ինկաւ։ Շէվքէթ գլուխէն ու մէջքէն ծանրապէս վիրաւորուելով, հիւանդանոց տարուեցաւ՝ խօսելու անկարող վիճակի մէջ։

ԱՑՕ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.— Այս առաւ. ժամ 9ուկէսին ծէնէր Պաղչէսիի մէջ հրդեհ ծագելով երկու տուներ այրեցան։ Առտոց մէկը Նէթէրլանտի ազգակցագրուած էր՝ 8; տարիք ոսկիի և միւսը՝ Իւնոնէ Աարիթիքցի՝ երկու հազար ֆր.ի։

ՊԱՆՏՐՄԱՑԵՆ կը գրեն որ չաբթ առաւ խանութի մը հրդեհ ծագելով երբեք չէնքեր այրեր են, բայց անմիջական օգնութիւններով կարելի եղեր է կրակին ընթացքը կասեցնել։ Այդ խանութներէն մէկին պարունակած ապրանքը ապահովագրուած էր Պալքան Ընկերութեան։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանրային Պարքի վարչութիւնը նուազուրդով պիտի գնէ սա ապրանքները.—1000 արշակ Բէալ թուղթ 16 քիլոկրամ, մէկուկէս ամսէն յանձնելի, 500 արշակ եմբերեալ, 22 քիլոկրամ, երկուք ու կէս ամսէն յանձնելի, 50 արշակ ծակռեն նուռ, յանձնելի 4ուկէս ամսէն, 1000 օխա ամալոտի թուղթ. յանձնելի երկուք ու կէս ամսէն, 600 ծրար ճերմակ քարթոն որուն 200 ծրարը՝ թիւ 15, 300 ծրար՝ թիւ 20, 100 ծրար՝ թիւ 25, առաջին կէսը յանձնելի՝ մէկ ու կէս ամսէն, իսկ միւսներ կէսը՝ երկուք ու կէս ամսէն։ Այս ապրանքները հանրութեան արտադրութեան տակ դրուած նմուշին համաձայն պէտք է ըլլան և առանց ծախքի պէտք է յանձնուին Հանրային Պարքի կեդրոնատեղին։

Առժամայնուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1901 հոկտ. 1)14, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն սկսեալ մինչև 3, կէս օրէն յետոյ։ Առժամանակեայ նուազուրդին փակումին յաջորդող երեք օրերու մէջտեղին տեղի պիտի ունենայ վերջնական նուազուրդը, հարիւրին 3 զեղչով։ Երրորդ օրը, առաքիչները պիտի ընդունուին մինչև ժամ երեք։ կէս օրէն յետոյ։ Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ առուրդին, պարքին իրը երաշխաւորութիւն իրենց առաքիչներուն, 100ին 10 դրամը մը յանձնել Հանր. Պարքի Վարչութեան կեդրոնական Դանձուն։

Անդրադարձները Հանրային Պարքի վարչութեան պէտք է ներկայանան՝ կնքուած ծրարի մը մէջ դրած իրենց հայրայրենիք թուղթերէն ու քարթոնէն մէյ մէկ նմոյշ։ Այդ նմոյշը պէտք է կրէ զայն հայրայրեցողին մէկ որոշիչ նշանը։ Ցանձ նառութեանց տեսակը, այսօրուընէ սկսեալ, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, որ կրնայ այդ մասին ամէն օր տեղեկութիւն առնել ժամը 10էն մինչև 3, Հանրային Պարքի մասնակցական ճիւղին դիմելով։

17)30 սեպտ. 1909 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

7—13

Ազգային Լուրեր

Ս. Պատրիարքը բոլորովին ապաքինած ըլլալով՝ այսօր Պատրիարքարան իջաւ, նստաւորելու համար Կրօնական ժողովի և Նեղասիոց Ցանձնաժողովի նիստերուն, որոնք այսօր կը գումարուին։ Ս. Պատրիարքը աշքէ անցուց Պատրիարքարանի բոլոր դիւանները։

—Կը լսենք թէ այսօրուան Նեղասիոց Ցանձնաժողովին մէջ Ս. Պատրիարքը և Ցանձնաժողովի անդամներէն ոմանք խնդրոյ առարկայ պիտի ընեն երէկի Սուրհանդակի մէջ Բարգէն վարդապետի մասին հրատարակուած հաշուական խնդիրը։

—Կիլիկիոյէն կը գրեն մեզ. «Տեղւոյս Ազգ. վարժարաններու տարեկան քննութիւնները տակաւարակ պտղալից և արբուած աշխատութիւնները գնահատելի էին։ Դիտելի պարագայ մը եթէ կար, Մայր վարժարանի քննութիւնն էր։ Այսպիսի վարժարանը քաղաքս էն մեծ և կարեւոր հաստատութիւնն է. հետեւաբար պէտք էր որ աւելի փայլուն և նախանձելի վիճակ մը ունենար, բայց դժբաղդաբար նոյն այդ կարեւորագոյն հաստատութիւնը տակաւ անշուք կացութեան մը կը մատնուի, թողունք չէնքի անպատեհութիւնը՝ ներքին ուսումնական վիճակը մանաւանդ արգահատելի է, վասն զի ստներու մտքի ու սրտի դաստիարակութեան կենսական գործը յանձնուած է անփորձ և խակամիտ աղամարդերու, որոնք դեռ սորվելու չա՞ռ պէտք ունենալով հանդերձ՝ հրաշք է որ սորվեցնելու ելեր են։ Հոգատարութիւնը ուրիշ բան չի խորհիր, հերիք է որ տարեշրջանն վարժարանի ելեւմուտքը հաւաստարկելու յաջողի։ Այս տարուան քննութիւնը՝ չի տակը խօսելով՝ անկեալ տարուան կրկնութիւնն էր, ու չենք տարակուիր որ գալ տարուանն ալ այսպէս պիտի ըլլայ, վասն զի դեռ բաւական պաշար կայ։»

—Տիրապէտների մեր թղթակիցը՝ Մ. Դանիէլեան մասնաւոր նամակով մը կը հաղորդէ թէ Տիրապէտների կարող փաստաբաններէն Պօղոս էֆ. Տ. Գարբիրէլեան իր անձնական ծախքով սեպ. Զի կիրակի օրը, գրական երկու հանդէս կատարել տուեր է, մէկը մեր ազգ. որբանոցին և միւսը Հայ կաթոլիկներու Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ։ Նամակագիրը կ'աւելցնէ թէ Տ. Գարբիրէլեան էֆէ առաջին անգամը չէ որ այսպիսի ճոխ հաղորդ յիշ մը կուտայ ազգային որբանոցի սաներուն։ Որբանոցին սատարելու համար տարին երկու անգամ իր սիրոյծուար կամքով, այսպիսի հանդէսներ կը տարէ։ Նոյն ինքն Պօղոս էֆ.ն է որ ուրիշ առթիւ ալ Տիրապէտիրէն Իշվիր զրկուած բոլոր որբերուն համար պաշարն ու ծախքերը հոգացած է իր անձնական քսակէն։

—Ռուս լրագիր մը կը հաղորդէ թէ Թիֆլիսի ազգկանց ուսումնարանի տնօրէն Պ. Ցուվհաննէսեան իր հրաժարականը տուեր է այդ վարժարանի վարչութեան։ Ցիշեալ ուսումնարանի ուսուցչական խումբին մէջ առեւէ մը ի վեր այլեալ փոփոխութիւններ կը կատարուին։

—Ռուսերոյ Ներքին գործոց նախարարը հաստատած է «գրաւոր աշխատանքով պարապողներու փոխադարձ օգնութեան Թիֆլիսի Ընկերութեան» կանոնագրութիւնը։

—Պարտիզաբարանի վարչական ժողովներու պաշտօնավարութեան մասին Դատական նախարարութենէն հասած պաշտօնագրին պատասխանը պատրաստուած է, որ պիտի կարդացուի յառաջիկայ ուրբաթ գումարուելիք Խառն ժողովի նիստին մէջ, ու յետոյ նոյն նախարարութեան պիտի մատուցուի։

—Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս երէկ շնորհաւորական այցելութեան գնաց Թանձօթարանի վերատեսուչ Զէքի փաշայի, անոր շնորհուած Իթիֆաթի սակառուս պատուանշանին առթիւ։

Հեռագիր Այսօրուան

(Ամենս որ Քոնսթանտինոբլի)

ՍԵՐԳԻԱ

Պելկրատ, 7 հոկտ.— Սերբիոյ թագաւորը ու թագուհին, երէկ, Նիշ հասան և ժողովրդեան սառար բազմութեան մը կողմէ ընդունուեցան մեծ համակրութեամբ։ Ալեքսանդր թագաւորը, պատասխանելով Նիշի քաղաքապետին բանախօսութեանը, որով բարի գալուստ կը մաղթէր, յայտարարեց թէ յաջորդութեան թնդրոյն համար հրատարակուած լուրերը շարժամութեան և Սերբիոյ թշնամիներուն մեքենայութեանց արդիւնք են։ Թագաւորը յարեց թէ նախարարական տագնապ մը վերաբերեալ լուրերն ալ բոլորովին անհիմն են և թէ կատարեալ վստահութիւն ունի նախարարութեան վրայ։

ԹԱՆՏԱԼՈՍ

ՆԱՒՈՒԼի.—Երէկ ալ կասկածելի նոր դէպք մը պատահեցաւ։ Նաբուլիի ու Նահանգին մէջ ուրիշ դէպք չկայ։ Մեկուսացած անձերէն մէկ մասը վաղը պիտի արձակուի։

ԻՏԱԼԻԱ

ՄԻԼԱՆ.—Իտալիոյ թագաւորը ու թագուհին հոս հասան։ Իրենց գահակալութենէն ի վեր առաջին անգամ ըլլալով կ'այցելեն այդ քաղաքը։ Ընդունուեցան նախարարապետ Պ. Ծանարէլլիի, նախարարներուն և ժողովրդական սառար բազմութեան մը կողմէ որ համակրական խանդավառ արտայայտութիւններ ըրաւ։

ԱՇՂԱՆԻՍՏԱՆԻ ԷՄԻՐԻՆ ՄԱՀԸ

ԿԱՀԱՐԱ.— Աֆղանիստանի էմիրը՝ Ազատութիւնհման խան մեռաւ հոկտ. 3ին։ Ծնած էր 1845ին և գահակալած 1880ին։

(Ամենս Նասիոնալ)

ԻՏԱԼԻԱ

Միլան, 7 հոկտ.—Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը Միլան այցելեց։ Քաղաքը լեցուն էր։ Թագաւորը՝ անցած ճամբաներուն վրայ՝ մեծ համակրութեամբ ողջունուեցաւ ժողովուրդին կողմէ։

ՍՈՍԿԱԼԻ ՓՈԹՈՐԻԿ

Բարիզ.—Ամենասարսափելի փոթորիկ մը աւերներ գործեց Անգլիոյ, Պէլճիքայի, Ֆրանսայի հիւսիսային կողմին և Գերմանիոյ մէկ մասին վրայ։ Բազմաթիւ զոհերկան և ծովակերներ մեծ նաւաբեկութիւններ եղան։ Նաւերը հաղորդակցութիւնները ազատուեցան։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

Լոնտոն.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան որոշմամբ ինը նաւեր մտերս զինուորներ պիտի առնին Թրանսվալ։

—Բրէթորիայէն կը հեռագրեն թէ Պոթա զորավարը Զուլուլանտ մտած ու սահմանագլուխը գրաւած է։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ

Վիեննա.— Ռումանիոյ թագաւորը, Վիեննա գտնուած ատեն, զինուորական պայմանագրութիւն մը կնքեց Աւստրիոյ հետ։

ԳՐԱՆՍԱ

Բարիզ.— Խորհրդարանի նստաշրջանին բացումը հոկտ. 22ին պիտի կատարուի։

ԾԱՂԿԱԽՏԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Լոնտոն.— Լոնտոնի մէջ ճարկած ծաղկախտը մահացու ծանր հանգամանք մը ստացաւ։ Մահերու հարմատութիւնը քսանըհինգ է։

ՁԻՆՈՒՈՐ ԴԷՊԵՐԸ

Բարիզ.—Բէրլինէն կը հեռագրեն թէ նոր չափութիւններ ծագած են Հոնկ-Քոնկի նահանգին մէջ։

ՍՊԱՆԻԱ

Մադրիտ.— Պ. Վէլլանուէրա պիտի յաջողիցի Պ. Ուրդաչայի՝ իբրեւ նախագահ նախարար։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Բամ. Գոնսոլիտ Մեռի Դ.	Օ. Ա.	95	24 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	95	27
Ամէնէն վար գին	»	95	24
Բուլգարի երկաթ. գոց.	Ֆր.	98	25
Ամէնէն բարձր գին	»	98	62
Ամէնէն վար գին	»	98	—

ԹԱՆԹԱՐ 25 Սեպտեմբեր

Օսմ. Գոնսոլիտ Մեռի Դ.	Ֆ. Ֆ.	95	24
Բուլգարի երկաթուղի	Ֆր.	98	25
Օսմանեան	—		—
Ռէնթի		12	30
Օսմ. Պանքա		—	—
Գազէթի ժէնէրալ Օսման.		0	10
Սու. Օմ. Ճանչ է Զալէօա		0	12
Օսմ. Ապամ. Քէպ.		3	90
Թրամուէյ բաժնեթ.		5	80
» ծուխանա		1	60
« պարտատ.		478	—
Թղթակ Դ. Պոլսոյ		461	—
Թշամոլամ		75	—

ՓՈՅԻՆԱԿԱԳԻՐ

Իմանաց ամիս	Ղրշ.	109	35
» » » չէր	»	110	20
Ցարիզ » »	Ֆր.	93	95
» » » չէր	»	93	95
Գէնիա ծէնէրալ չէր	Մարք	18	57
Վիէնէնա չէր	Ֆիրք.	21	78

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	89	21
Անգլիական սովի	»	110	02
Ոսկի եմբէնքեալ	»	90	20
Ֆիրմից	»	51	08
Մէճիտիէ ոսկիի	»	108	03
Մէճիտիէ	»	99	—
Բուլգարի ոսկեղանում	Օ. Ա	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Բարիզ 6 Հոկտեմբեր

Ֆրանս. Ռենտէ 3 %		101	65
» » 3 1/2 %		101	90
Սամ. Գոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	70
) գոց.	»	23	62
» » » Բ.	»	49	67
« « « Դ.	»	25	45
Սամ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	517	—
Օսմանիէ	»	437	—
Բուլգարի երկաթուղի	»	100	25
Սամ. մարսաուն	»	505	—
Սամ. Ռէնթի	»	307	—
Ռուսական Թիւրք 4 %		485	—
Ռուսական Լիանէ		989	-
Թուրքական Ռենտ	»	99	27
Պալքանական արտաքին	»	70	22
Թրք Վարկ	»	78	75
Հնդ. Հանանի վրայ	»	25	180
Դրամագլուխ	»	—	3

ՊԵՐԼԻՆ. 6 Հոկտեմբեր

Ռուսաց	»	216	15
Բուլգարի երկաթուղի	»	98	75
Հնդ. երկաթ. պարտատուրք	»	98	—
Փ. Ս. Լոնտոնի վրայ 3 տաս.	»	20	295

ՎԻԵՆՆԱ 6 Հոկտեմբեր

Օսման. Լոնտոնի վրայ	»	239	20
Բուլգարի երկաթուղի	»	93	25
Սամ. Ռէնթի	»	276	—

Տ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԻՒ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՅԱՍԱՆԱՐՈՒԹԻՒՆ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք.

ՄԻՒԼԻՒԻՊ ԳԱՐԵՋՈՒՐ
ՊԱՎԻԼԻՐԱԿԱՆ ՄԱՐԳԱՑՈՎ
Այնպիսի ժամանակ մը երբ ալքալակոնութիւնը մեծ ելեւմտներ կը պատճառէ ընկերութեան, մխիթարական է մտածել թէ, առանց ինքզինքը թունաւորելու, մարդս կրնայ զովանալ Միլիիպի Պավիլիական Մարգով գարեջուրը գործածելով։ Այս գարեջուրը առողջութեան վնասակար և ո՛չ մէկ նիւթ կը պարունակէ, և ոչ միայն զովացուցիչ ըմպելի մըն է, յարգի մանաւանդ ամառնային եղանակին մէջ, այլ նաև իր տեսակին մէջ անդուգական կազդուրիչ մը, իր սննդական բաղադրութիւններով։ Ջերմագին կերպով կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց այս դարմանը՝ որ կը ծախսուի մեծաքանակ և փոքրաքանակ Թ. էֆէնտի Սուրէնեան վաճառատունները կամուրջին մօտ, Բերա մեծ փողոց և Գալաթիոյ։ Գործակալ Գ. Մ. Գրանֆիլիթի 39 Քէօբրիւլի խան, Պոլիս։ 12—20

ՅԱԿՈԲ ՏՐԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Մահմատ Փաշային ելեւէջ, Թիւ 271
Վաճառատան մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ շաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ շաքարներ և ըմպելիներ։
Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անոյշները և զանազան շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին։ Վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև Ֆոնտան և ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մթերք մը։
Գաւառներէն եղած յանձնարարութիւններ փութով կը կատարուին։ Գիները չատ ծան են։ 27—104

ՊՈՊԷՐԴ ՓՈԼԷՃ
Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայս. Բարձր Իրատէով, կարգմակերպեալ է Եւրոպայի ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կազմ մը, որով կը կատարուի հայաւարտ։ Նաև ընտիր և յաջողակ ուսուցիչներ Հայերէն, Գուլկարէն, Դաղիերէն, Գերմաներէն, Ցունարէն և Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի 8000 հատորներէ բաղկացեալ երկրաբանական հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոներ և գնագիտական, տարբերանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։
Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն, բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց։ Նոր տնօրինութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։
Բոլէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլերէն է։ սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և տեղական պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և Դպրութեան համար գծուած է ուսման կատարեալ ընթացք մը, որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։
Հաստատութեան հոյակապ և քաղաքէն շէնքերը կառուցուած են ի Բոսֆէրի Հիսար, Վոսֆորի Եւրոպական կողմը գտնուող բերդերուն եռեւը բլրի մը վրայ, որուն գիրքը Վոսֆորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն և ամէնէն առողջաբերը համարուած է։
Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը

ՎԻԵՆ. ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

45ՐԴ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. նպատակն է՝ աշակերտաց տալ կրօնական, բարոյական և գիտական կրթութիւն մը, որով կարող ըլլան յետոյ ապագայ մը ունենալ և իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին և Լուսոյ օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանիս վարչութիւնը՝ Վիեննայի Մխիթարեանց մեռքն է։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ Միաբանեներէ եւ վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ. այս վերջիններն անցեալ չրջանին մէջ 15 էին թուով։ Ուսման ծրագիրն է՝ արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիմը, որ կը համապատասխանէ գերմանական Բեալական դպրոցին (Realschule) յառաջադիմին. քայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։ Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ և առանց քննութեան Եւրոպայի ո և է բարձրագոյն վարժարանն յաճախել՝ ուսումնը շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Զուիցերիա և Գողդոյ քանի մը քաղաքները), և կամ կրնան վաճառականութեան ճեռնամուխ ըլլալ։ Աւանդուած լեզուներն են՝ Հայ. Տաճկերէն, Գաղղ. Գերմ. և Անգլ. (վերջին տարին)։ Գաղղ. լեզուն գործնականապէս ալ սորվելու համար աշակերտները պատաւոր են միշտ ոյն լեզուն խօսելու, եւ իրենց վճայ պիտի հրատեն 3 գաղղիացի մարիսներ զորս յատկապէս բերել կու տայ այս տարի Վարչութիւնս՝ Բարիզեն։—Ամէն ամիս ծնողաց կը ղրկուի հաշուեմատակն ամփոփ մը, որուն մէջ մանրամասն կը նշանակուի աշակերտին բարոյական և ուսումնական վիճակը, իւրաքանչիւր դասերու մէջ առած նիշերը եւն.։ Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ, ծառալից պարտէզի մը մէջ, ունի իր յատուկ բժիշկն և իր դեղարանը։ 1901-1902 տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 3/16 Բշ. օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչեւ Բշ. Սեպտ. ամսոյ 10ը, և այդ վերջին օրը ժամը 8ին (Ը. Ե.) կանոնաւորապէս պիտի սկսին դասերը։

Հրատարակուած է վարժարանիս 3րդ տեղեկագիրը, և աշակերտք կրնան առնել զայն ամէն օր մինչեւ կէս օր։ Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ վարժարանի վարչութենէն՝ վարժարանիս ծրագիրը։ Եւ կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին՝

Z. ԳԱԲՐԻԷԼ Վ. ՄԷՆԷՎԻՇԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
P. Cabriel Dr. Ménévichian
10—10 Constantinople, Pancaldi

ՊԷՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ
ԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Աթէյական հրամանագրով տրաւորուած
1853 տեսա. 26ին կատարեալ
հոկտեմբերեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔՏՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, տարեկան, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ
Ժամանակակից ապահովագրութեան կեանքի վրայ. առանց բժշկական զննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, լաւագոյն փոքր վճարումներով։—(մինչեւ այս պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն օգտենալի, երկարաւորեալ, բիւնեալի և. ալ. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, շարունակական փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆԿԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 Ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 Ֆր. մահուան պարագային, 15,000 Ֆր. արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ Ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔՈ
Ընդհ. Գործակալ,—ԵՄԻԼ ԶՕՂԼ
Զալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը։
Ինչպէս նաև. Թիւ 7, 8, 9։

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ
Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք տուանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Սանսի նման զգուեցուցիչ չուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փոքրագոյնը գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բասդէօռեան դրուքեամբ զտուած յստակ չուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱԲԱԳՈՒՆ ուրիշ ուժողական չուրերու Նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առուն անօթի, չուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱԲԱԳՈՒՆ՝ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխուցաւ և սառամքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաբագան խմեն, կ'ազատին այնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառաւուններու մէջ։

504 50—56

VIN DE BUGEAUD

TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻՋ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԵՆՈՒԱԾ ՔԻՆԷԻՆԱՑՈՎ, ԵՒ ԿԱԿԱՈՅՈՎ

Կորովիչ դեղեալ յաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը դրդռէ ախորժակը, կը կազդուրէ ատամքային զօրարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։

ՊԻԻԺՈՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ
ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէրբա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովագրեալ գումարներ
332 միլիոն ֆրանկ	114 միլիոն ֆրանկ	461, 3 ,390 ֆրանկ

Սոյն Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամէնէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, շահաբաժնի մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկոսի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսատու թոշակներու համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Բերա, Թիւնէլի հրապարակը։ Ընկերութեան մասին դիմել Օսմ. կայս. Պանքայի

747 16—52 Ցնորհն Արեւելքի համար Լ. ՊՕՆՏԻ

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ
ՅՂԱՎԱԹԻՒ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ-ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԴԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ-ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժէթուղթեր՝ իրենց գիներն համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առալ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժէթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առտնէն իսկ ամէն վիճակահանութեաց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժէթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ սմսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժէթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

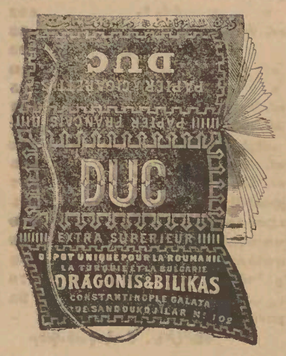

Երբ ամէն առթիւ կը ջանաք ձեր առողջութիւնը պահպանել, ուշադրութիւն դրէք որ ձեր գործածած սիկառի թուղթերն եւս առողջապահիկ ըլլան։ ՏԻՒՔ և ՊՕՆ և ՃԵՐՄԱԿ ԿՈՂԳՈՎ ՊՕՆ սիկառի ընտիր թուղթերը ներմակէս կը յանձնարարուին, որովհետեւ առողջապահական օրինաց համեմատ պատրաստուած են։ 33—52

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուսիկ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մաքրային հիւանդութիւնները։ Իբր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և առհասարակ բորբոքման և հոգեկիցի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղերը (ulcères), պալարները (չիպան), բորբոքուն ուռերը, ուռոյցը (tumeur), մարթին դուրս տալը (éruption). խոյլը (արանա), կուրծքի ցաւերը, ոտի դառնալը մէջի ցաւը, վիզը բռնուիլը, յօդացաւը, մկնացուցքը (tic), յօդակապերու սկարուիլը, կեղտնկը (մարթա), ճնճուղները, ճարուտուրները, հիրուրտուրները, տրիւերբրուիլը, ցուրտէն առաջ եկած ճարուտուրները, վէրքերը, ուռած եւ սեւածիր աչերը, մարթախաթ, մատնաշուրթ, վարդախաթ հետքերը, մարթային հետքերը։

Մարթի այս հրաշալի սպեղանին ազիի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մարթը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. հնթաթափութիւն (սպեղբրան), օձացաւ (երլանցրգ), որիճ (թէմբէլի) բորբոքութիւն, փոր պատումներ, կարմրութիւններ, ածելիի վէրքեր եւն. եւն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնս։ Այս սպեղանիին յանձնարարութիւն ընող՝ ներ պէտք է դիմեն յամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Պ. Լիմընտ Քարուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիլի թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ; Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 95-96։

HUILE DE HOGG
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Յայտնի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը՝ օրքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երիտ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք որ այդ իւղը դուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախսին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօգ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անտգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ չիչերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիոն տէ Ֆաբրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 Թիւ, Բոսֆիկիոն Բարքէ։

ՅՈՐԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՊԵԱՆ
Մաճօր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի ՍԻՐԹ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ֆ. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի գեղարան Նալբանդ։ Հեռակայ օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատեալով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բէթերբուրգ Ընկերութեան տպարանը, Մեծ Մոսքվա 37 Հապահովագրութեանց էիւզիր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵՆՔԻ. — ՕԺԻՏԻՒՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐՏԱՔԻՍ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր
1898 ի Հաստատք	84,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր տարեկան ապահովագրութեանց վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան ընդհ. Գործակալ
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Գլխաւոր Գործակալ Զալաթիոյ
(Տէր տեղը Մ[illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊԷՆՈՅԵՄ ԲԼԷՐԴԻՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՞Ո Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԷ 396
(Եանիկ գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուրճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաքիկ ցաւոտ ատամները մէկ անգամէն կը լցնեն. ցաւով դիմողու ու բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Ծերահնար երդանակաւ, նուրբ, ճարտարուար և գլխացաւէն ազատիչ արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յարէ և նման ընկալեալ, դէմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն ու ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թիթեղեալ ատամներ և ամենակատարելագործեալ ատամներու տեղադրում։ Ամենայն ցաւի առանց հանգիստի։

Ց. Գ. Ձմեռանը կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաև ամէն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանոյց.—Զարմ. կոչեալ մասնաճիւղ ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ։ 197

NEVRALGIES
Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւններ մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին չնորհիւ Տոքթէօր CRONIER՝ ՀԱՆԱՊԱՐՀ ԱՅՍԱԻԱՏԻՆ ԴԵՂԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, համարու ծանուցագիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

Ոսկի չքագրամ 1900ի Բարիզի Միջազգային Արուեստահանդէսին։ Մթերանոց Մէ. դիքի և Ընկ.։

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահով գրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվճեռի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛և է ապարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մեռնմարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո՛և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 Ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաչէն ու քարակիր չէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴԱՐՁԱԿԱՆ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմնի աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի հաշաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ԲՐԼՏՅԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Գոլիս, ԱՆԳԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿՍԲԻՈՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թօօքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Զալաթիա, Մեքքէպանի փողոց, ՃԷԽԻԱ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Քննիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒԻՆԻ
LES PROVINCES RÉUNIES
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ԻՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Քննիչ Տնօրէնութեան
Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ
ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գ. Գոլիս, Զալաթիա, Ճէխիա խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ԹՈՄԱՍ ԱԽԻԼՄԸՆ
ԷՆԳԼԻՍ ԿԱՐԱՍԻ ՏԵՂԵՆԱՏՈՒ
Ընդհ. Հրտ. Գ. Գոլոյ և Օսմ.

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Սլաքաձեւ	1069	Գարմ	1497	Եղջ	1011	Բաղաձ	724	Բօգաքիր	186
Եէրթիս	3607	Գօնկ	3906	Եղջանա	1695	Մարէնկ	3373	Մարքիս	1113
Ենէրլ	1541	Գոլոս	395	Հարս	775	Մարքիլլ	3709	Ցիրիս	1735
Էքլոսաք	3377	Գիլոս	4211	Հնտալկ	1581	Մերլուս	3557	Սիլվիա	1198
Գուանա	1322	Տօմինա	327	Հինուս	2720	Բիլ	1057	Պէնս	1206
Գոլդֆինչ	1364	Տուլբ	2283	Հոլոսաքիս	3800	Ռօնդէզվալլ	1735	Բաուս	1322
Գրոսս	1076	Տրոսբ	1713	Հալմարկ	595	Վուլբիլլ	3419	Ռ. Ցիլլաքն	1548
Գրինա	341	Ցինոսա	504	Բոնիս	2254	Նէրս	1058	Բարիս	3837
Գրինվալ	4421	Իպոս	3494	Իսոսա	5540	Օձիս	4100	Քալիս	1478
Գէլբ	1671	Իլիսաքսա	1520	Ցիլնս	1080	Ցինքարք	4025	Բարքիս	467
Գալիբեր	1337	Իքրազ	1341	Գէրս	1058	Ցարվնա	1525	Ելքարին	2479
Գամիս	1344	Ֆրոս	954	Քալրիս	3207	Բալիքմա	1877	Վարս	1914
Գազ	1094	Ֆինոսա	1328	Քրանս	1700	Բալս	516	Վալս	1228
Գիրանդ	3733	Ֆլամինգ	849	Լէս	1052	Բիալեա	2239	Վալիալեա	2898
Մեսէրս	1834	Ֆրանչիսքս	4582	Լէշանդ	2377	Բինարս	1893	Եէս	1350
Գլոս	2897	Ֆամիլիա	2080	Լիվարս	1343	Բոլս	1613	Ցիրս	1206
Գալոչոս	4225	Ֆիշարս	1343	Լոբենս	3191	Բանս	1789		

Գլիս շոգենաւը, նաւապետ Սընկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Իակս շոգենաւը, նաւապետ Կրէշտ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն պիտի մեկնի ամսոյս 5ին ուղղակի Գոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակատար Ց. ՀԱԼՑ ԶՆԵ ԲԻՒՕ
Թիւ 23—24, Քիւրքճի Մեհրէմ խան, Զալաթիա 377

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՒԳՆԱՍԱՑՔԻ ԵՒ ԱՌԱՔԻՍՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ծարիական Երթեւեկութիւնք

ա. 25 8 Ճանա ժամը 6ին կամ միջօրէին։
բ. 26 9 Փաթմա, Թիրէ, Ազերբայջանի ժամ 10ին միջօրէին տառը (Մազդրակեան Ազերբայջանի, Բաքու-Սոչի, Սոչի, Գագրա, Սուխում, Բաթում, Զեղեան եւ Գոնա).
գ. 27 10 Ճանա ժամը 10ին միջօրէին առաջ։
դ. 27 10 Նոնալ, Թիրէ, Ռաժան, Ցանան, Սիրաս, Բաքուիան, Բաքու, Սոչի եւ Սուխում ժամը 1ին կամ միջօրէին։
ե. 28/11 Ճանա ժամը 6ին կամ միջօրէին։

ՅՈՒՆԱՐԻՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐԴԱՍԻՆ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՅՈՒՆԱՐԻՍ ՀՈՍՔՆԱՆԻՐ

Հոկտ. 8ին Անգլոլի, Մարսիլիայէն։
ՅՈՒՆԱՐԻՍ
Հոկտ. 8ին Սիրիասի, Մարսիլիա։
» 8ին Անգլոլի, Տրապիզոն, Գաթում։
» 9ին Գառամանի, Պաթում։
Տեսնել ուղղակի Բարքի համար.
Ամսոյն կարգ 245 Գրանք Ն. Գարան ՊԷ Ֆրանք. Տեղեկութիւն համ բ. ընկ. Գրասենեակը Գոփ Հան Գալաթիոյ։ Թիւ 516 Բ. Բարդ.

ՖՐԵՏ. ԼԻՍԼԷՍԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈՒԳՆԱՍԱՑՔԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԼԻՍԼԷՍԷ Ի ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԻԱ ԵՎ ԲԱ Ի ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Վիրգինիա	10500	Ցիլանիա	3500
Բանիանա	10500	Ինիսիլեն	3500
Գէորգիան	10500	Բարտ.ան	2900
Լանքաստրիան	9000	Բանիանան	3500
Ցիլատիֆիա	9000	Բարսանիա	2500
Գոլոմբիան	8000	Բէրլինան	2500
Ինդիան	8000	Անատոլիան	2500
Գոսպանիան	8000	Ալեքսէնդրիան	2500
Ցիրմինիան	8000	Ալեքսանդրիան	2098
Ցիրկինիան	8700	Ինդիան	950
Վանգինիան	8700	Գրանդ	800
Ցիանինիան	5700	Ինդիան	800
Ցանդիան	5500		

Ապրանքի անունները եւ թիւերը իրենց ապրանքն ստանալ փաթաթելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունն հանելու համար իրենց կրնան գալ ինչպէս ամէն ամսոյն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմեն առ. ՆԵՇԱՆ ԼԱՖՆԵՆԻՆ
Զալաթիա, քարտէրի դիմաց։
4200 Լեր տեսակ Գրասենեակ։

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՒԳՆԱՍԱՑՔԻ
Ամէն տեսակ նոր ապրանք կը բանի Լիվերպուլ Ալեքսանդրիա

Անուանք	Թօնս	Անուանք	Թօնս
Բիլէրնիա	18900	Սիլվանիա	5599
Սարքոնիա	18900	Ֆանալոնիա	4341
Լուքանիա	12952	Վէրոնա	3239
Գամբանիա	12250	Բալտիա	2965
Սալիմանիա	8545	Թիրոնիա	2938
Ամերիկա	8128	Սիբերիա	2935
Թիրուրիա	8120	Սամարիա	1558
Սէքսոնիա	7882	Ալբերտ	3121
Ալբանիա	7269	Տէրեսուլ	1814

Դիմել առ Ամ. Վ. ՎԻՐՕՂԼ և ՀԱՆ.
Գալաթիոյ մեծ խան
ՄԷՐԻՏ ՄՕՍ և ՀԱՆ.
194 21. Ճէյմս Սարթիս Լիվերպուլ

Գրասենեակ ՍԱՐԻՀ ՆԵՇԱՆԵԱՆՑ